

PERŽVALGA.

Lietuvoj netrukus pasirodys „Rusiškai–lietuviškas žodynas“. „Lenkiškai–lietuviškas žodynas“ jau turbūt yra išėjęs Lietuvoj, o dabar kaip girdėtoki žodyną išleidžia ir „Lietuva“ Amerikoj. Abu žodynai gana bus dideli—apie 300–400 puslapių.

— Lapkričio 2 d. krasoje, Vilniuje, konfiskuota 1000 egzempliorių „Naujosios Gdynės“ su knygutėmis priedais. Jau kelintą sykį valdžia kabinasi prie „N. Gdynės“, ir kas žin, ar tas laikraštis išliks gyvas toje priespaudoje?

— Lomžos lietuviai sutvėrė savo draugiją vardu „P a g e l b a“, kurios įstatymai jau valdžios užtvirtinti. Draugijos pirmiūnku yra kun. V. Aleksandravičius, teologijos magistras, sekr. — Ksaveras Vanagėlis.

— Senapilės pavietoj (Suvalkų gub.) tveriasi ukininkų draugija, skyriumi nuo „Žiburio“, kuris norėjo, kad būtų ir ukininkai po jo globa.

— „Vil. Žinių“ N246 patilpo laiškas į redakciją lenkiškai kalbančios lietuvės S. Wojnitowiczienės, kuri protestuoja prieš lietuvių-patrijotus, jog jie nepripažįtą lietuvių, kurie Lietuvoj gyvenanti kalba lenkiškai. P. S. W. jokiū būdu nenori vadintis lenke. Gailinasi teipgi, kad lietuviai labai sumazinę Lietuvą, apybuodami ją tik trijose gubernijose.

Iš Lietuvos.

Griškabudis, Naumiesčio pav. Suvalkų gub. (Iš laiškų). Griškabudyje kas nedėdienis dvi merginos pardavinėja „Naująją Gdynę“, parduoda po 20–30 egzempliorių. Klebonas labai pyksta, ypač turbūt delto, kad merginos užima platinimu tokio „prakeik-

to“ laikraščio, ir tai da nemenko ukininko dukters, pas kurį neretai kunigėliai paviešėdavo... Neretai per pamokslą iškeikia tą laikraštį ir jo skaitytojus; skaitytojai kunigų nuomonėje da ne teip prakeikti, o platintojai tai esą šėtono tarnai.

Bet tuo tarpu patys kunigai platina chuliganų knygeles ir „Šaltinį“.

Vieną nedėdienį norėjo žemsargys „zūkys“ prisikabinti prie pardavinėtojų. Prieš klausia, ką kaštuoja. Merginos, matydamos jo tikslą, atsakė: „kaip nuo tamistos, tai 10 kapeikų“. Žemsargys pavartęs, patyrė, kad laikraštis cenzuruotas, atsakė, kad per brangu. „Tai kaip tamistai — už teks ant labo vakaro po 7 kap.“ — atsakė merginos. Žemsargys nieko nesakęs nuėjo sau šalyn.

„Kur kas stropiau (už žemsargius) darbuojasi mūsų kunigija, o ypač klebonas. Jisai lošia rolę paslaptinės žandarmerijos. Per išpažintį klausinėja visų—pirmiau, ar neskaitė laikraščių. O jeigu papildęs jau tą nuodėmę, o ypač už „N. Gdynę“, tai „apsaliucijos“ negausi; teipgi klausinėja ar gal tas ir tas skaito, o gal tavo vaikai? Gal priguli prie kokios partijos?

Reikės su anais rodą daryt. Tas viskas bus patalpinta laikraštyje. Geri darbai mūsų kunigėlių. Sergsti mus ir savo aveles nuo prapulties tikrai žodžiu, o darbu visus geidžia paskandinti tuos, kurie nenori jau duotis aniems savo vilnas kirpti“.

Vyšpinių kaimo ukininkas Šipaila papuolė į kalėjimą šitokiu būdu. Jo sunui Jonui pernai reikėjo ant liosų, tai nestojo. Šimet stojo, bet jo neėmė į kariūmenę, o tik įmetė į kalėjimą ir tai į tokį, kur mirčiai nuspręstus laiko. Senis Šipaila nuvažiavo atlankyti sunaus. Višinininkas buk patma-

tęs ką ten ypatingo ir liepė Šipailą iškrešti. Sargai iškrėtė ir rado jo kišeniuje revolvėrij. Načelninkas (virš) prisikabino, kad jis norėjęs načelninką nušauti. Tai dabar ir sėdi. Dievas žino, kaip toliau bus. Ir aklius norėjo areštavoti; tai kurs su juo buvo drauge nuvažiavęs, neprisiėmė Šipailos, sakėsi nepažįstamą pavėžinęs. Tai dabar abu sėdi (Senapilės kalėjime) ir nieko neprileidžia.

Jau perėjo nuo Varšavos gubernatoriaus apkaltinimo aktas Selemono Urbanavičiaus, sėdėjusio Kalvarijoj, Jono Steponaičio arba Rugieniaus, nabašnyko Andriaus Baltrušaičio iš Butkiškių ir Šalnos ir nabašnyko. Varšavos „Kazena palata“ panaikino jų bylas lapkričio 21 d. „Diela prekraščeno“. Išteisinti visi 4—gyvieji ir mirusieji.

Pavėsių Baltrušaičiūks Jonas gavo mėnesį sėdėti; jau baigia lapkr. 23 d.

Duobiškių kaime, Slavikų parp., Naumiesčio pav. Sisi-darius iš keliolikos vyrų kieta gauda ištvirkėlių, praėju sią vasarą pradėjo saviškai ciliauti ir dirbti aplinkiniams gyventojams visokias šunys. Atvirai, nuo nieko nesislėpdami, ėjo per visą kaimą ir apylinkę, rinkdami pinigus ant teip vadinamos „buliavos“, t.y. užsimokėjęs toks ir toks bernukas, ar šiaip koks vaikinys visą rublį, ar pusrublį (mat buvo pas juos ir tam tikras teismas, kiek kuris turi užsimokėti) skaitėsi to kaimo kai po tikras ir pilnas bulius, kurio niekas neturi teisės kliudyti tokiam eitie pas to kaimo merginas, ir skaitėsi jų „partijos“ sąnariu.

Bet ant galo tie „buliai“ užkokią ten ištvirkėlę mergą — Pr. D. pradėjo peštis; teip-pat užkokius ten ypatingus dalykus prisikabino prie Duobiškių kaimo dviejų ukininkų,

Jurgio Daukšos ir Liukaičio, kad jiedu duotų jų „partijai“ 30 rublių, o jei ne, tai atėję nakčia juosdu papiausia; prie to, Liukaičio sugrėbtus ir sukrautus į kupėčius dobilus nakčia uždegė.

Po to Daukša ir Liukaitis nuvyko į Naumiestį prie viršinininko (pabaigoje Spalių mėn.), papasakojo visą istoriją melsdami, kad duotų kazokus jų kaimo „cicilistams“ suvaldyti, nes jiems jie grąsiną mirtim. Atvykę kazokai į Duobiškius suėmė tuojaus Joną Mockų, Antaną Usą, ir Jurgį Svelnį. Visi jie šiandien tebesėdi, manding, Kalvarijos kalėjime. Buvo suėmę ir dar tris „bulius“, bet tuos, kaip girdėt, išėmė ant parankos. („Vil. Žin.“)

Vilnius. Rugsėjo 25 d. policija suėmė kareivių-revoliucionierių organizaciją. Suimti 23 žmonės, tame skaičiuje 1 aficeris, 20 kareivių, žydai ir žydė. Tą-pačią dieną buvo krata pas vieną Trakų pulko aficerį. Nieko ypatingo nerado, tik tai paėmė nemaža rašinių, laiškų ir legališkių knygų.

Spalių 2 dieną apie 10 valandą paleido iš kalėjimo „Naujosios Gdynės“ redaktorę p. Elleną Brazaitytę. Išsėdėjo ji lygiai mėnesį. Vilniaus gubernatorius pailgino mūsų redaktoriui pabaudą dviem savaitėm su tiesa atsipirkti nuo sėdėjimo, užsimokėjęs šimtą rublių. Pabauda buvo uždėta už patilpusį 14me „N. G.“ numerį straipsnių: „Kauno gubernatorius varo agitaciją“. Vieton sėdėti dvi savaiti, buvo užmokėta šimtas rublių ir redaktorę paliuosavo.

Padaryta daug kratų, tarp kitų vietinės brigados valdyboj. Atrasta atsišaukimų į kareivius. Suimti 3 rašinininkai. — Suimtieji „Naujosios Gdynės“ redakcijoj — Jaks-Tiras, Jasiukaitis, Tomkus, Lapienis ir Kuzma — paleisti

be jokio tardymo rugsejo 21 d. Suimti jie buvo zandarų valdybos įsakymu. Tą pačią dieną, juos suėmus, padarytos buvo kratos Jaks-Tiro ir Jasiukaičio gyvenimuose: paimta daug rankraščių ir įvairių apyskaitų. Suimtuosius daiktus, sakė, peržiūrėję grąžisą.

Linkuva (Panevėžio pav.). Darbininkų išnaudojimas. Tulinų sodžiaus ukininkas Juozapas Augustauckas labai dvesina šeimyną. Daugiau nieko ten darbininkas negauna, kaip barščius; pieno užlieti (užbaltinti) visiškai neduoda, tik iš rugas, bet ir jų nedaugiau kokų penkių šaukštų; taukų beveik visiškai neduoda. Nuo Škapliernos prasideda vieni barščiai su duona. „Eik — sako ukininkas — už 30 rublių, tai gausi gerai valgyt: ką aš valgau, tą ir tau duosiu“. Bet ir dabar jis neva prie stalo kartu su darbininkais valgo, o paskui nulenda kūr į seklyčią ir vėl valgo, šeimyną gi badu dvesina. Tokiu valgymu jokių būdu negali žmogus išbuti ir turi pirkties iš savo menkos algos. Paš tokius darbininkų išnaudotojus nieks neturėtų eit tarnaut — tuomet jie kitaip išmoktų su darbininkais apsieiti.

Dabikinė (Šiaulių pav.). Darbininko skudas. Aš pergyvenau Mandžurijoje dvejus metus ir nekartą reikėjo man savo kaktą statyti prieš smarkiausias priešų kulipkas, bet likau gyvas. Koks džiaugsmas man ir kitiems mano draugams buvo, kuomet prieš pereitąsias Velykas buvom paleisti namon! Skubinom, važiavom. Parvažiavom ir ką gi čia radom? kokį užmokesnį gavom už tokius baisius vargus ir ašaras, už tą, nekaltai pralietąjį kraują? Sugrįžau namon pas savo seną motinėlą. Ji prie kito gyvena ir, kaip sako, iš tarbeles minta — nebuvo kur pas ją man nė vieną naktį galvos priglausti! Nuėjau pas

vieną ukininką ir ten pernakuvočiau... Prapuolė mano džiaugsmas, nuliudimas suspaudė širdį. Neturiu kur nė galvos priglausti, nė duonos kąsnio gauti! Pasiemiau išryto pas tą ukininką, kur nakvočiau, dalgį ir nuėjau į grapo Zubovo Dabikinės dvarą dobilų piauoti. Paskui pristojau į Medemrutės dvarą, bet nežinau, ar išturėsiu: darbas labai sunkus, o valgis prastas... Bepigu buvusiamam mano draugui-ukininkui: jis turi gerą gabalą žemės, su pora arklių vazinėjas, o aš, kaip skurdęs, taip ir tebeskurstu; Mandžurijoje gi abudu vienodą našta nešėva, tą patį vargą vargova...

Ką veikia mūsų kunigai.

Nuo 8 iki 15 rugsejo dienos Šidlavoj (Raseinių pav.) buvo šv. Marijos atlaidai. Žmonių buvo prisirinkę daugiau, negu kitais metais. Per atlaidus buvo pardavinėjama „Naujoji Gadyne“. Kada žmonių minia, apstojusi pardavinėtoją, ėmė pirkti laikraštį, staiga atsirado prie minios Šidlavos klebonas Jurgaitis ir sušuko:

— Nepirkit šito laikraščio, nes tai yra bedieviškas: jis kursto griauti bažnyčias ir deginti dvarus, rašo, buk kunigai plėšią žmones. Argi mes reikalaujame iš žmonių per prievartą: kiek kas duoda, tiek gerai. Aš jums, kaipo dvasiškas tėvas, sakau, nepirkite“.

— Kaipo dvasiškamjam tėvui, priderėtų teisybės žiūrėti, o ne meluoti, — atsakė laikraščio pardavinėtojas. — Šiame laikraštyje nieko panašaus nėra nė apie dvarų deginimą, nė apie bažnyčių griovimą. Jei tamista užėjai tokias vietas tame laikraštyje, meldžiu nurodyti, — ir tai sakymas, padavė jam laikraščio numerį.

— Tai, mat, kad čia apie tai neaiškiai rašoma: sunku suprasti, — atsakė mikčiodamas, klebonas.

— Ką neaiškiai tamista supranti, — apie tai nepriderėtų ir kalbėt, vertėtų geriau pasakyti apie tai, kas aišku, kaip paverta. „N. G.“ mažina aukas, taip gausiai plaukiančias į jūsų kišenių. — Nespėjo dar vaikas pabaigti, kunigas, šaukdamas: „Meluoj, meluoj“, greitai prasišalino.

Antrą dieną prie „N. G.“ pardavinėtojo priejo koks nepažįstamas kunigas ir ėmė peikti ir pravardžiuoti lakraštį. Pardavinėtojas, norėdamas patikrinti kunigą, kad laikraštis geras, pasiulė jam pažiūrėti.

— Toksai laikraštis reikia sudeginti, bet neskaityti, — atrėžė kunigas, — nes jis pataria ligoniams kunigo nepriimti, dvarus deginti ir tt.

Po to išėjo iš klebonijos dar keli kunigai, ir visi vienas už kito atkalbinėjo žmones nepirkti laikraščio.

Visų kunigų užpuldinėjimų ant „N. G.“ nesurašysiu. Užvis labiau atsizymėjo tame dalyke per šiuos atlaidus Šidlavos klebonas Jurgaitis. Jisai užpuldinėjo ant „N. G.“ ne tik ant gatvių, bet ir bažnyčioje iš sakyklos keikė ją ir koliojo.

Matydami, kad tokie užpuldinėjimai mažai ką tegelbi, jie griebėsi kito įrankio: ėmė plauti juodašimtiškas korygutes: „Didžiausi mūsų neprieteliai socialistai ir masonai“, „Žydai nori mus praryti“.

Šidlavos klebonas jau nuo seniau žinomas, kaipo atsiliuosavimo priešis. Pernai metais, prakalboms prasidėjus, jisai visuomet liepdavo neklausyti „buntaučių“, tiktai darydavo neteip drąsiai, nes nežinojo, katros pusės bus viršus. Dabar gi tai jam bepiga. Dabar kaip žmonės pasakoja, ketinas prie Vartotojų Draugijos įkurti knygyną. Koks bus tas knygynas, galima jau išanksto numanyti. „Didžiausių mūsų neprietelių socialistų ir masonų“ ir kitų į tą panašių knygų be abejojimo netruks.

Daug turi priešų mūsų laikraštis: keikia jį kunigai, šunis ant jo karia dvarininkai ir turtingieje ukininkai, kiek įmanydami, smaugia valdžios tarnai. Visi jie rupinas užkirst jam kelią platinties, bet tuščias tai darbas. Kasdien vis platesnis kaimo ir miestų darbininkų ir mažazemių skaičius susipranta, kad tik socialdemokratų jų tikri draugai ir užtarytojai. Nežiurint į persekiojimus iš visų pusių mūsų laikraščio skaitytojų skaičius žymiai eina didyn.

(„Naujoji Gadyne“)

Šv. Mikalojaus parapijos mokykla Vilniuje.

„Vil. Žinių“, N244 Pranas Siulelis savo straipsnyje „Vilniaus lietuvių pradedamosios mokyklos“ paduoda įdomių žinių apie mokymo būdą lietuviškose mokyklose, o ypač mokykloje prie šv. Mikalojaus bažnyčios Vilniuje, apie ką ir paduodame čia ištrauką.

Kalbėdamas apie Vilniaus lietuvių neviešiasias mokyklas, noriu tuom atkreipti visuomenės akį ir į viešąją „savitarpiečių“ mokyklą prie šv. Mikalojaus bažnyčios, kuri gyvuoja jau antri metai be pertraukos. Mokyklos mokslas paskirstytas į tris skyrius: pirmamjame skyriuje mokslo pradžia, kaip skaitymo, katekizmo, rašymo ir skaitliavimo; antrame skyriuje jau rašo, skaitliuoja; trečiame skyriuje tas pats mokslas pastatytas ant augštesnio laipsnio su priedėjimu rusų kalbos. Antrą ir trečią skyrių veda ponis Elena Rucevičienė, o pirmąjį... *be vietos virėja*... Meldžiu nesistebėti, kad virėja, nors ir nemoka rašyti, bet visgi mokina. Juk rusų pirmaisiais mokytojais buvo „niegramotnyje diadki“, o jau šiandien turi ir universitetus! Bet tik to nežinau, ar ir mums reikia pradėti nuo tokio būdo mokymo? Rodos mums netruksta mokytojų, ypač mēr-

ginų, nes mano nuomone, merginos tą jautriau atjaučia. Gal ir mūsų „diadkos“ tokiu pat budu mokina, kaip, va, mokina mūsų virėja-mokytoja. Buvau kelis kartus užėjęs į tą mokyklą ir mačiau, kaip ji mokina: vaikai užia, rėkia kaip kuriam patinka, virėja-mokytoja nusivedus į mokyklos kertę vieną vaiką mokina tikėjimo, nuolatos vartodama žodžius „desperacijos“, nopostis, nigdy, cnotlivas, žyvas ir tt. Jeigu vaikai tuo tarpu susipeša, kad jau patys negali persiskirti, tai čia tuoj pribuna virėja-mokytoja su rimbuteismo daryti. Teismas labai greitas, tartum, karės-lauko teismo nutarimas, ir abu vaiku tuojaus persiskiria, kasydami pečius, kartais toji mokytoja pavartoja ir savo galingos virėjos kumsčius, ir ausų tasmą, žinoma... virėjos metoda. Skaityti vaikus mokina nuo „zlibizavojimo“ senobiniu budu, tuo tarpu p. Rucevičienė mokino ir mokina stačiu žodžių ištariu t. y. naująja metoda. Kam toks įvairumas? Vertėtų abiems mokytojoms prisilaikyti vienos metodos, rašyti I-am skyriui mokina ponia Rucevičienė, nes virėja nemoka rašyti.

Juodaszimčiai.

Apie juodašimčius jau buvo rašyta, kas jie per vieni, ką jie veikia Lietuvoje. Neprošalį vienok bus parodžius da vieną paveikslą iš darbų tų valkatų, kurie prisidengdami socialistų ar „cicilikų“ vardu dirba visokias niekšystes ir plėšimus šiuo revoliucijos laiku ir tuomi duoda progą kaimuriams nesuprantantiems to dalyko (arba suprantantiems biuraširdžiams) vadinti socialistus niekšais, ištirkeliais ir tt.

Cia aprašyta apie tai, kaip buvo teroristų nugalabintas

juodašimtis Juozytis, Simokų kaimo, Karėrudės valsč. Naumiesčio pav. Suvalkų gub.

Tas Juozytis man yra senai girdėtas, da tėviškėj būnant. Tai buvo žmogus, kaip sako — nė Dievui, nė velniui: vagis pirm visko, peštukas, girtuoklis, pasileidėlis... — teip apie jį kalbėdavo žmonės.

Neseniai perskaitęs Lietuvos laikraščiuose apie nubaudimą ir kitų Juozyčio partijos sąnarių, užsiinteresavau tuo dalyku ypatingai išgirdęs vieną vaikina, atvažiuavusį Amerikon keli mėnesiai atgal, „Pilviškio rajono“ L.S.D.P. sąnari, kurs pats yra patyręs anų juodašimčių darbus, o kuris štai ką parašė man prašant:

„Simokų kaime buvo susitverus juodašimčių kuopelė, kuri prisidengus Lietuvos Socijaldemokratų vardu labai daug pridirbo nelabo visiems žmonėms ir L. S. D. Partijai. Aplinkiniai žmonės žinojo juos seniai ir matė, kad jie ne teip daro, kaip socijaldemokratai, matė, kad jie neteisingai vadinas socialistais.

Mus socialistus žmonės labai gerbdavo, nieko blogo nesakydavo. Ta kuopelė įgriso žmonėms ir daugelis suko galvą, kaip nuo jų atsikratyt. Policijai padavus nieko negelbės, kad ji pati su vagimis sėbrauja. Simokų juodašimčiai tuo tarpu išplėšė keletą raštinių ir monopolijų, paskui ėmė plėšti net ukininkus ir šiaip žmonės, kur patikę iškraustydavo ir da apmušdavo. Daugiausiai atsižymėjo Vincas Juozytis ir Vincas Sendzikas arba Adomytis. Jie plėsdavo ne tik pinigus, bet ir mėsą ir viską, kas tik jiems reikalinga buvo.

Tada socijaldemokratai davė žinią teroristų kuopelei, kuri užsiimdavo juodašimčių valdymu. Teroristai susirinkę ištirti jų darbus. Tas jų tyrvėjimas ėmė visą dieną. Buvo paprašyti trijų kaimų

ukininkai, ir šitas teismas nusprendė „laisvą paseleniją“ Juozyčiui tarpe Nanmieščio ir Vilkaviškio. Jam buvo pranešta, kad jis šiam krašte daugiau nepasisuktų, o jei neklausys, tai bus blogai su jo gyvasčiu.

Žinoma, juodašimčiai pasitraukė. Juozytis išėjo ant „paselenijos“, kur jam buvo nuspręsta. Bet tuo tarpu jis kitokiais darbais pradėjo užsiimti: susidėjo su kazokais. Vieną sykį mūsų draugas NN. buvo nukeliavęs literatūros ir ginklų. Na, ir mūsų „paselenčikas“ Juozytis, valkiodamas su kazokais, patėmijo mūsų draugą, pažino jį, ir įdėvė kazokams. Tuojaus jį suareštavo ir nugabeno į kalėjimą.

Po kiek laiko Juozytis parvyko į tėviškę ir kaip galingas kazokas pradėjo gazdinti patėmytus mūsų draugus kazokais. Išgirdę tai L. S. D. P. sąnari tuojaus davė žinią teroristų kuopai. Trys teroristų kuopos sąnariai Gruodžio 20 d. (perietų metų) nukako į Simokus pas Juozytį, paaiškino jam kas jo laukia už keršijimą draugams. Juozytis prisipažino klaidą padaręs ir prisizadėjo daugiau nieko neišduot.

Po tam atsitikimui ant rytojaus (gruod. 21 d.) mūsų juodašimtis nukako į Naumiestį užsikvietė kazokų burį. Bet kazokai neturėjo laiko, o gal nenorėjo teip toli (apie 4 mylias) baladotis. Juozytis parėjo vienas, be kazokų. Jis dabar namie nebuvo, žinojo, kad čia jam gal but riestai, nes užtarytojū—kazokų nėra; delto slapstėsi.

Gruodžio 25 d. (per kalėdas) vakare du teroristai atėjo pas Juozyčio tėvą; Juozyčio nerado namie; tuo nieko nelaukdami leidosi jieškoti — surado Šikutiškos kaime pas ukininką Uzkūriškį. Įėjęs vienas teroristas į vidų, ėmė kalbėti apie revoliuciją, apie šnipus—išda-

vikus ir kaip su jais revoliucionieriai pasiryžę kovoti. Tuo laik mūsų šnipas pradėjo teisintis, prašydamas dovanoti; sakė, buk jis neketinąs išduoti draugų.

Teroristas paprašė jį išeiti laukan pasišnekėti. Šnipas patikėjo teroristui ir išėjo su juo ant gonkų (prieangio). Teroristai turėjo prie savęs durtuvus ir brauningus. Juodu apsvarstė ir šuvio nedarė, panaudojo durtuvą... ir viskas atsibuvo raniai. Pasakę ukininkui, kad tylėtų, teroristai prasišalino. Žinoma, ukininkas tylėjo. Tuojaus žmonės pradėjo kalbėti, kad Juozytis, kaip geras miškų vagis, nusiduręs ant šakos, bevagiant medį...

Rudos klebonas Štrimaitis nepriėmė jo ant šventos vietos laidoti, sakydamas: „Tokis vagis, tokis plėšikas, juodašimtis, šnipas! Užsikaskit namie, į savo bulvienas!“

Tiek parašė, man prašant, minėtasis pabėgėlis revoliucionierius, apie Juozytį, kuris kur tai prieš revoliuciją terorizavo (baugindavo) aplinkinius žmones vagystėmis ir plėšimais, už ką jau 1904 metuos buvo bandyta jį išvartoti iš to krašto drauge su kitais vagimis, bet valdžia žmonių nepaklausė; da gi kalėjime tuos ištirkėlius neilgai laikė, nors aiškiai buvo prirodyta jų kriminališki darbai. Taigi aišku, koki valdžios tarnai ir kas tokią valdžią užtaria, tas yra jei ne toks kaip Juozytis, tai kiekvienam atsitikime nepergarbingos draugijos sėbras, tas vis-tiek juodašimtis ir chuliganas (valkata), arba jų įkvėptojas, jeigu pats nesivalkiodamas užsiima rašymu ar platinimu juodašimtiškų raštų, kaip: „Mūsų didžiausi neprieteliai socialistai ir masonai“, „Ar bus geriau, kai socialistai gaus viršų“ ir k. Tie raštai jau tik delto juodašimtiški, kad juose nė krislo teisybės nėra. Pa-

pauzoms ir kryžkelių panaktiniams teisybės nereikia. Tuose raštuose yra siundoma visuomenė ant laisvės draugų, o ypatingai ant socialistų. Delto juos tik padauzų, juodašimšių draugai tegali rašyti ir platinti. J. B.

Keli žodžiai korespondentams-kritikams.

Neseniai pateko man į rankas „Darbininkų Vilties“ N36, kur radau ilgą korespondenciją iš Waterbury, Ct. Korespondentas „Buvęs ant prakalbų“ aprašo prakalbas, L.S.P.A. kuopos surengtas Waterburyj rugsėjo 2 d. Daug jo tenai iškirsta keistumų ir nesuomonių. Bet prie ypatiškos korespondento jausmų čia nesikabinsiu, tik pasakysiu tiek, kad bloga tam, kas turi širdį jautimui, o ne jaučia, turi protą manymui, o nemano, nesvarsto, turi ausis klausymui, o negirdi.

Teip atsitiko ir su minėtu korespondentu. Norėčia žinoti, kur korespondentas girdėjo K. Rutkaus prakalboj šiuos žodžius: „Lai prasmenga... Šliupai išdavikai?“ Ir koresp. da pasistebi: „tai matko susilaukei, senasis Šliupe, lietuviškas didvyri ir būdintojau lietuvių“.

Aš buvau gana arti kalbėtojus ir visą kalbą girdėjau galas nuo galo, ir niekaip negaliu priminti sau kada minėtas kalbėtojas galėjo tuos žodžius, pats savo išbiaurinimui, iškalbėti?

Berods, kalbėtojas pasakė: „šalin šnipai išdavikai“. Ta, man rodos, galėjo girdėti ir minėtas koresp. kaip ir aš. Bet blogai tam, kurs klausio, o negirdi. Prie tos kategorijos priskaitau ir aną korespondentą.

Bet ištikrųjų, man rodos, neteip kor-tui atrodė, kaip jis rašė. Čia, turbūt, labiausia

jam rūpėjo supiudymas ypatų su ypatoms; juo labiau, kad kalbėtojai buvo socialistų partijos draugai. Kaip nors reikia prisikabinti prie socialistų, pasigaminti medegos jų šmeižimui. Juk reikia laisvamaniams išpilti pagiežą ant socialistų. O tam tikslui tinka visoks įrankis. Supiudymas, užmetimas purvinos dėmės — viskas, kas papuola.

Aš norėčia, kad anas koresp. teiktųsi atšaukti savo melą! O jei ne, tai tegul skaitytojai žino, jog niekšas nori pasilikti niekšui! J. Draiskalius.

Šalinimės nuo ypatiškos kovos.

„Vienybės“ N43 p. Naujokas užsipuola ant manęs už pasirašymą T. M. D. 4-tos kuopos (Brooklyno, N. Y.) nutarimais tilpusiais „V. L.“ N39. P. N. sako, kad aš menkai ką galiu svarstyti... Ne siginčysiu už tai, tik pasakau, kad nutarimus svarstė ne Liutkevičia, kaip p. N. mano, bet nariai kuopos ir ko p. N. reikalaua iš pavienių ypatų? Sako, kad tik delto aš pasirašiau, kad ir mano vardas stovėtų laikraštyje, ir da po įtekme gudraus intriganto. Apširikio p. N., visai netrokštu tos garbės, kurią jis, p. N., man daro, dėdamas mano pravarde į laikraštį... Nenoriu bati po keno nors įtekme. Pasirašiau tik delto, kad kuopos draugai teip reikalavo.

Toliau p. N. pasako man keletą žodžių. Matyt, nesijaučia žmogus: viršuje sako, kad negaliu nieko svarstyti, o čia užduoda visą reikalą man svarstyti; argi p. N. nežino, ar gal nesupranta, kad tas visas klausimas priguli svarstyti visiems draugams kuopos, o ne pavienėms ypatoms.

Ant galo matosi protestas jo ypatos už šaukimą susirinkimo. Man lankant per du metus,

T. M. D. susirinkimus, p. N. tik kartą mačiau susirinkime, taigi pagal jo norą ar nebutų per reti susirinkimai į du metus syki? O susirinkti nevalia, nes p. N. užgina, sakydams (tą kiekviens žino...).

Kodėl p. N. nepranešė kuo pos draugas apie p. Lesn. pirma, kad nėra nariu draugystės, bet tik tada, kai susipyko? Dabar tai rašo laikraščiuos, lyg tas visuomenei naudą gal atnešti. Ar žmogus priguli prie bent kokios organizacijos ar nepriguli, iš tos zinos laikraščio skaitytojas jokios naudos neturi. Reikėjo p. N. kritikuoti nutarimus 4 k-pos, bet ne pavienes ypatas visai niekinti.

Malonus draugai T. M. D.! Nežiurėkime, ką mums kas užgina šaukti susirinkimus, mes turime susirinkimus šaukti kuo tankiausia ir dalyką svarstyti kuo rimčiausia, nes mes patys turime save valdyti, ne laukti, kad mus kitas kas valdytų. Ikvaliai mus valdo kapitalistai su savo tarnais, mes draugai ir draugės mokinkimės permatyti draugijos sudėymą, permatyti, kaip mus išnaudoja kapitalistai; mokinkimės pažinti ir suprasti socializmą, kurio daugumas mus teip bijosi, o gal tik už tai, kad mes apie jį nieko negalvojome niekada. Mes, draugai, suprastę tą visą kaip kapitalas mus vargina, o socializmas nori mus iš to išgelbėti drąsiai sakysime: mes dėl sociališkos revoliucijos! Teip mums skelbia 20 šimtmečio protmylystė, klausykime jos ir eikime prie to švento darbo — išnaikinimo tironystės ir įkunijimo laisvės, lygybės ir brolystės. Gana mums ypatiškos tuščios kovos; mus laukia visuomeniška kova — revoliucija!

K. Liutkevyčius.

Jurgis Baronas,
— keliaujantis agentas —
„Vienybės Lietuvninkų“.

Ar apelna liet. dnugysėių labas?

„Vienybės“ N 47 A. Lesniauskas mane net melagium vadina (mat geros akys, ne tik dumų, bet ir ugnies nebijo) už tai, kad pasakiau, jog jis prie T. M. D. nepriguli. Nereiktų, ne ermyderių kelti, juk kiekviens žino, jei pagal draugystės įstatus neužsimokėjai, tai į ją ne nepriguli. Bet kaip viešai pasakiau, jog nepriguli, tai tada užsimokėjo \$1,20, tik teip suvedė, kad vietoje penkių metų su trimis atkišo; mat vienį nepilni buvo, o kitu du tai į kruvą sumušė už 60 c.

Sako, delto nemokėjęs į T. M. D., kad aš buvau kasierium be kaucijos. Tą kiekviens gali suprast, kad apie mano teisingumą visai neabejojo, nes pats savo lotą užstatė (?R.) T.M.D. už \$500, kaipo bondsą ir apie tai prez. Paltanavičius ir sekr. Ramanauckas gerai žino; tad jeigu esu patikėtas ant 500 d., kaip negalėjo patikėti 60c. metinės mokesties?

Su melu tai tik nueit, bet grįžt negalima. Sako, buk susirinkę pusė kuopos narių, kai kurie užsimokėję duoklę ir da 10 knygučių pardavęs. Bet po susirinkimo iš kuopos tik savo duoklę 1 dol. 20 c. nusiuntė centr. kasieriui, ką liudija pakvitavojimas „V. L.“, — tai kur kitų užsimokėjimas ir už parduotas knygeles pinigai?

Apie teisingą išpildymą nutarimų — nusiuntimą 200 dol., tai pats prezidentas Paltanav. jau net dusyk paaiškino, daugiau man nėra reikalo kalbėti.

J. Naujokas.

Isz Didz. Britanijos. Carfin, Škotijoj.

Lapkr. 4 d. „Šviesos D-tės“ kuopa turėjo posėdį. Pribuvęs p. K. Kundrota iš Mossend, savo prakalboj nurodinėjo paveikslus iš darbiniko gyvenimo ir kapitalistų gudrybių,

kokiais budais išnaudoja mus, darbininkus, ir su keno pagelba (kunigų). Toliaus nurodė kaip kovoja „demokratai“ ir nurodė tikrąją kovojančią „L.S.D.Partiją“.

Persitikrinom iš p. K. K. kalbos ir pripažinom užstojančią vargdienius „L.S.D.P.“. Todėl ir sutverėm L. S. D. P. kuopą iš kelių sąnarių. Turim savo skaityklą, bet mažai literatūros. Todėl p. K. K. prizadėjo paaukauti 70 egz. darbininkų raštų ir sujieškoti tuos laikraščius, kurie nepareina, o pinigai yra apmokėti. Užbaigęs savo kalbą, užmanė kiek paaukauti Lietuvos revoliucijos reikalams ir sumetėm 3 š.; (aukas skiriam savo draug. L. S. D. P., ne lementoriams drukuoti ir laikraščiams, tik laisvės karžygiams) butume ir daugiaus sumetę, bet jau žmonės buvo pradėję skirtytis!

Atsilankė dr-gui K. K. (10—11 06) ir atnešė minėtas knygytes, už ką mes Carfino 4-ta kuopa L. S. D. P. ištariam vienbalsiai širdingą ačiū! už auką.

Dabar mes Carfiniečiai visus kviečiam artimus darbininkus ir darbininkes atsilankyti vakarais į mūsų skaityklą pasiskaityti dailių knygelijų ir tapti mūsų draugais, suvienytom spēkom daug ką nuveikti galėsime. Kur vienybė ten ir galybė!

4-tos L.S.D.P. kuopos sekr.

V. Petrauskas.

Mossend, Škot.

Jau buvo minėta „V. Liet.“ apie rašomąją mašinukę leidžiamą ant lioterijos. Nors buvo atsiradę tokių, kurie — kaip kun. Čiuberkis — net per laikraščius — emė skelbti, bukaš norįs pasipelninti, bet tas nieko negelbėjo. Nurodinėjau žmonėms, kad visas pelnas eis revoliucijos naudai, o norėdamas išblaškyti visus abejojimus, pranešiau keletui draugų, kad atsilankytų mano

kambaryje su tikslu užbaigti darbą su liudytojais.

Lapkričio 3 d. buvo traukimas. Pelno už mašinukę susirinko išviso 17 šil. Laimėjo F. Andriušis (N44). Pabaigus tai, da Andr. užmanė kiek paaukaut rev. reikalams, tai sumetėm 4 šil. Beto, spalio 20 d. atsilankius draugams pasikalbėti, Andr. užmanė paaukauti ir geri draugai sumetė 4 šil. Lapkr. 4 d. draugai Carfiniečiai sumetė 3 šil. ir padavė man priduoti Rev. Š. K-tui. Todėl pranešu visiems aukautojams, kad tuos pinigus pasiųsiu ten, kur skyrėt, t. y. L. S. D. Partijai, ne „Lementoriams“ ir ne „Dzukų laikraščiams“.

Aukų pas mane yra:

Už mašinukę	17 š.
Lapkr. 3 d.	4
Spalio 20 d.	4
Lapkr. 4 d.	3—£2 8

Beje, laikroduką, apie kurį buvo minėta, stengsiuosi ir išleisti revoliucijos naudai.

K. Kundrotas.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Ir vėl ateina žinios apie bado baisumą. Badaujančių visoj valstybėj esą į 20 milijonų! Baisi skaitlinė! 20 mil. mišta badu, neturėdami šiandien to, ko iš Dievo prašo, kad duotų bent „šiandien“. Ir turi tie baduoliai dėkavot Dievui, kuris leido tokią valdžią, per kurią ne „Malda prie Vješpaties“ negali išsipildyt?... Ir ta „dievo leistoji“ valdžia da uždraudžia nepriklausomoms organizacijoms šelpti baduolius, kadangi mat ji patyrė revoliucionišką šelpimo budą! Na, o pačios valdžios budas neužtektinas, ir baduolius tik da labiau įerzina valdininkų baurumas ir vagystės. Daugelyje vietų kaimiečiai parduoda savo pačias ir dukteris.... Tai nedorėliai! — pasakys doros mokin-

tojai ir valdžią teisindami, pridės, kad daroma per socialistų mokslą („Žvaigždė“ butinai teip turės pasakyt, kaip ji yra nekartą pasakius, jog Chicagos „Apveizdos dievo“ parapijonų skerdynės įvykusios per socialistus!... Sancta simplicitas!)

Teip dedantės su baduoliais, persekiojant valdziai visus pirmeiviškesnius žmones ir stengiantės jai neprileist tųjų prie rinkimų į Dumą, — atsiranda naujas didelis valdžios priešas, butent — „Ramaus atnaujinimo“ partija, kuri iki šiolėjo prieš revoliuciją, dabar persitikrino, kad taikintis su valdzia nebegalima. Ta partija naujuose savo nutarimuose platformoje — nurodė, kad valdzia, atimdama daugybei žmonių rinkimo tiesas, laužo visas žmogaus tiesas ir stumte stumte visuomenę prie revoliucijos: valdžios darbai kurstą revoliuciją. Garsusis M. A. Stachovič, kurs pirma maišėsi tarp „Oktiabristų“ ir „Atnaujinimo“ partijos, dabar prisidėjo prie šios pastarosios, kuri jau turbūt nesivadįs „ramia“, nes atvirai stojo opozicijoj; jos nariai, pagal minėtą platformą, negali prigulėt prie kitų partijų, — tai gi ji yra grynai supratusi savo politiskus reikalus ir nebus stabdytoja revoliucijinių partijų darbo.

Peterburgo miestas nutarė duoti 400,000 rob. pašelpos bedarbiams darbinininkams. Bet tai tik pačiam mieste gyvenantiems, mat bijo, kad nesukiltų ir nedarytų maišto ir plešimų. Vienok bedarbių visuos miestuos daugybė. Bedarbiais skaitomi ne tie darbininkai, kurie patįs streikuoja, kada jų reikalavimų nenor išpildyt fabrikantai, bet tie, kurie negauna darbo.

Valdžia pradeda įsiptykti ir ramiemsiems gaivalams ypa tingai dėl tų pasibaisėtinų karės lauko teismų, kurie, geriaus bus pasakius — be teismo umai nusprendžia nuzudyti

apskųstuosius ir dėlto tankiai nuzudo visai nekaltus žmones.

Lodziuje (Lenk.) tapo fabrikai uždaryti ir 30 tukstančių žmonių be darbo. Tarp tautininkų ir socialistų darbininkų eina muštynės. Mat tautininkai, vienijami lenkų ponų tautininkų partijos, einančios už caro valdžią, yra priešingi revoliucijai, o socialistai, žinoma, visi revoliucionieriai, — tai teip ir eina tarp jų ginčiai ir pagalios muštynės, kur ne viens lieka užmuštas. Tai juodašimtiškai tautininkų partijai pasiseka vienyt tamsius darbininkus dėlto, kad jie skelbiasi buk einą prieš bedarbę ir netvarką, kurią buk iššaukę, kurie norį išnaikint lenkystę ir katalikų tikėjimą(?) Tamsūs katalikai patiki tiems tauškalamams, ir dėlto eina mušti kovotojus už laisvę.

Amerikos Jungt. Vals.

Prezidentas Roozeveltas nustebino valdiškus ratelius permaintydamas savo kabinetą. Finansų sekretorium paskyrė George B. Cortelyou, vyriausiu prokuratorium — Charles J. Bonaparte, vyr. pačtos viršininku — George L. von Mayer, laivyno sekr. — Viktorą H. Metcalf, vidaus dalykų sekr. — James R. Garfield, pramonės ir vaizbos sekr. — Oscar S. Strauss, augščiausiuoju federališkojo teismo teistuju — William H. Moody.

Augščiausiasis teismas patrauks neužilgo prie atsakomybės daug geležinkelių kompanijų, už nelegališką biznio vedimą. Išviso busią 32 bylos (procesai).

Augščiausiasis teismas atmetė prašymą apie peržiurėjimą bylos „Western Fed. of Miners viršininkų: Haywood, Moyer ir k., kaltinamų už užmušimą Colorados gubernatoriaus Steunnenbergo. Taigi jau ir augščiausiasis teismas sumindžiojo Amerikos konstituciją, nepriimdamas bylos tų

žmonių, kurie priešais konstituciją tapo be teismo areštuoti ir išgabenti į kitą valstiją (iš Colorado į Idaho). Tai didelis kapitalistų valdžios žingsnis prieš anarchijos, ir revoliucijos kibirkštis nuo šio laiko pradėjo aiškiau žėruoti. Augščiausioje teisingumo įstaigoje teisybė žuvo, paskendo kapitalo purvyne, tai tik revoliucija tą purvyną nukuops nuo teisybės rubų.

Isz Amerikos.

Negeri „įstatymai“ priverčia dvi dienas dėkavot...

Mississippi valstijos įstatymuose pasakyta, kad „Dėkavonės diena“ turi būti švenčiama ketvirtąjį lapkričio ketvergą. Prezidentas Roozeveltas apšaukė, kaip visada, „paskutinį“ lapkričio ketvergą, kaip valdišką „dėkavonės“ (arba apsirijimo) dieną. Kadangi šįmet lapkritys turėjo 5 ketvergus, tai Mississippi valstija, prisilaikydama savo įstatymų ir prezidento įsakymo, turėjo „dėkavoti“ per du ketvergus.

Atėjunams uždraudžia turėti ginklus.

Pensylvanijos valstijos medžioklės komisijos sekretorius Joseph Kalbfus rengiasi įnešti į legislaturą sumanymą įstatymo, uždraudžiančio visiems Pensylvanijoje gyvenantiems neprisirašiusiems svetimšaliams atėjunams turėti kokį nors šaunamą ar šiaip pavojingą ginklą viešose vietose. Jis dabar yra parašęs apygardžių prokuratoriams (Attorneys) prašymus, kad tie suteiktų jam medegos,—t. y. kiek buvo per du paskutiniu metu tų atėjunų kaltintų už žudymus, vartojančių ugninius ginklus. J. Kalbfus'ui ta mislis puošė į galvą iš to, kad šįmet medžiokimo laiku buvo tų neaturalizuotų (ne piliečių) atėjunų nušauta 4 medžioklės sargai (war-

dens), 7 sužeista ir du kiti užmušta.

Atėjunai, tarp jų ir lietuviai, tiesa, per savo tamsybę ir girtybę tankiai pešasi ir užsimuša. Bet uždraudimas vartoti šautuvus nuo to nė mažiausiai neišgelbės. Yra tik neišmintingas noras kaip nors „foreinerius“ kibinti. Bet nėra abejonės, kad panašūs įstatymai bus įvykintasi. Ir tada pažiūrėsime, kaip kratys ant gatvių darbininkus (ponų nekres) panašius į forainerius, neturinčius pilietiškių popierių...

Kuba reikalauja atėjunų.

Kada Amerikos kapitalistai, koji valdžia tolydžioj apsunkina atėvystę į Ameriką, tai tos pačios valdžios neseniai užgrėbta Kuba dabar kaip gyvai reikalauja atėvių. Parlamentas (susidedas beveik vien iš Amerikos kapitalistų šalininkų) paskyrė tam tikslui 1 milijoną dol., t. y. \$800,000 paskirta darbininkams pagabenti, o \$200,000—jų šeimynų paramai. Tai sumanymas. Kubos gubernatorius Magoono, kurs prietam sako, kad Kubai reikią parsitraukti darbininkų iš Ispanijos ir Kanariškų salų, suprask — tamsiausių žmonių, kuriuos ilgai kapitalistai galės lupti ir skust, iki jie susipras, kad ir jie žmonės ir pasirodys ne teip pigiais, kaip dabar.

Moteriškė žada užmušt Rockefellerį.

New Yorke viena moteriškė, Rose Delina Handfield, reikalavo iš Rockefellerio milijono dolerių, kadangi esą jos vyras tapęs subankrutintą per Standard Oil Co. Grasinant jai revolveriu Standard Oil kompanijos biure, vienas valdininkas išrašė čekį ant milijono dalerių ir sykiu telefonavo bankai, kad neišduotų pinigų. Bankoj jai pasakyta, kad atėit ryto. Tuo laik išėmė „warantą“ ir antrą kart atėjusią moteriškę areštavo.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

So. Boston, Mass. Šiltai vasarelei praėjus, o šalčiams artinantės, gal ir Bostono merguzelės su bernuzėliais susipraską nors veikti visuomenės labui. Vienok iki šioliai nieko gero negirdėt, vien tik šokiąis užsiganėdina, net du vakaru per savaitę. Rodos, but daug gražiau ir nauda didesnė parengus vakarus nors kartą ant mėnesio susidedančius iš dainelių, prakalbų deklamacijų ir tt., o su tuomi ne vien protą išlavintume ir visuomenei daug naudos padarytume, ale net ir sveikata pasidžiaugtume. Šokinėjimus velyk rečiau parengti. Lapkričio 28 d. š. m. atsiuvo pasilinksminimas Draugystės Lietuvos Dukterų. Nors tą vakarą ir snigo, vienok svečių apščiai atsilankė. Rodos nemažai ir pelno liks Dr-stei (nes buvo rengiamas Dr-tės naudai). Teip gi ir tautiškos dainos skambėjo bažnytinio choro po vadovyste p. M. Karbausko, kas ištiesų labiau pagražino pasilinksminimą. Tautos reikalai ir gi neliko pamiršta. Viena draugė užmanė ir mergelės perėjo per svečius O. Matulaičiūtė, M. Rimkiūtė ir O. B. ir surinko \$11.2 iš kurių \$5.00 L.S.D.P., o \$6.00 papuolusiems į kalėjimo. Pinigus siunčiam \$5.00 C. k. Dudai, o \$6.00 J. J. Paukščiuvi; 2c. atsitraukė nusiuntimui kaštų. Nors tai maža suma, ale vis bus kitiems išalkusiems po duonos kąsnį.

Su šiuomi ištariam širdingą ačiu: chorui, aukautojams ir draugams, kurie mums pagelbėjo surengti balių: J. Turauskui, P. Latvinskui, J. Strakauskui ir A. Macevičiui, ir kartu visiems dalyvavusiems.

Vardan Liet. Dukterų D-tės

A. Strakauskienė

ir O. Baronaičiūtė.

(Atsiųsta visa \$11.00. Red.)

Jersey City, N. J. D. L. D. Algirdo D-tė lapkr. 29 d. parengė prakalbas. Svetainė buvo pilna žmonių. Kalbėtojai, deklamatorės ir giesmininkai visi pribuvo iš Brooklyno.

J. Šukys kalbėjo primindamas „Padėkavonės dieną“, už ką turi dėkavot darbininkas, kuris visą metą sunkiai dirbęs „padėkavonės dienoj“ neturką pavalgyt ir da kapitalistas verčia dėkavot. J. Grinius kalbėjo apie tai, kaip kapitalistas išsiurbia iš darbininko syvus ir sukrauja sau kapitalą. Mikolainis kalbėjo apie padėjimą šios dienos šeimyniško gyvenimo ir nurodė suktybes trustų ir kompanijų, kas tik ant žmogaus darbininko ponauja.

Prakalbų tarpe buvo deklamacijos ir dainos. E. Valentukoniūtė deklamavo „Kapitalo augintinį“, O. Karaliūtė — „Vorai ir musės“, O. Stankevičienė deklamavo „Musų dalis tiktai liudėt“; ketvirta deklamatorė buvo F. Vaivadiūtė. Vyriškas kvartetas padainavo — „Vyrai, už ginklo“ ir „Nors audra užia“ ir maišytais balsais dainavo „Lietuva tėvyne mūsų“. Žmonės užsilaukė ramiai ir buvo pakinkinti, kadangi gausiai plėjo delnais. Tai pirmą syk toksai susirinkimas mūsų mieste buvo; kad tai jie tankiau atsikartotų! Aukų surinkta 20 dol. Buvo sumanyta sutvert kuopą L. S. P. A., bet prasidėjus šokiams buvo negalima; tai liko kitai nedėliai tas darbas atlikt, ko galima tikėtis.

Broliai ir sesers! Prie darbo visi! Aiškinkim prie kiekvienos progos sunkų darbininko padėjimą, tada tik mūsų mesim retėzius nuo savęs, kada vienybėj visi busim.

Vėjas.

— Per prakalbas, parengtas D.L.K. Algirdo D-tės lapkr. 29 d. surinktas aukas \$20.00 revoliucijos reikalams paskyrė

L.S.D.P.; siunčiu per „V-bę Liet.“ (aukautojų vardai kitoj vietoj. Red.).

Susirinkime buvo daugiau lietuvių iš apielinkės; mat jersiečiai nepripratę. Vietiniai muzikantai, aukaudami savo darbą, pagriežė ir susirinkimas linksminosi iki vėlybam vakarui, kalbėdami apie prakalbą. Cia žada susitvert socialistų kuopelė ir choras. Ar gi ne linksma matant savo brolius kylant iš miego ir gelbstant savo tėvynainius, kovojančius su caro valdzia!

J. Vitkauskas.

Waterbury, Conn. Vietinis Liet. Pol. Nepr. Kliubas parengė „fairus“, kurie tęsėsi per visus savaitės vakarus, t. y. nuo 5-tos iki 10-tai lapkričio. Programe buvo pažymėta ketvergo vakaras politiškomis prakalboms. Kas vienok kalbės — nepasakyta. Nuvykau ir aš pasiklausyt pol. prakalbų. 10-tą valandą pasirodė ant fairų scenos perdėtinis p. Zemantauckas ir perstatė Susiv. Liet. Am. vice-prezidentą. Perstatytas kalbėtojas p. J. Tareila kalbėjo: „Neseniai per kelioliką metų gyvenau su jumis ir darbavau su jumis, dabar buvau jus per kiek laiko apleidęs, dabar vėl su jumis“. Tęse toliau paaiškines, kad „Mums filiozof škos kalbos nereikalingos, mes filiozofijos nesuprantam, ne nesuprasim, mums esą reikalingos kalbos apie revoliuciją, mes kuri tik sneinam turim kalbėt apie revoliuciją“, — kalbėtojas nurodė Lietuvoj veikenčias revoliucijines partijas t. y. Liet. Demokratų Part., Liet. Mok. Sąjungą, teip-gi ir Liet. Soc. Dem. Partiją; nurodė, kad mums reikia brošiurų, elementorių, lietuviškų melodijų ir tt.

Toliaus pradėjo kalbą apie atstovą su barzda (keno atstovas, nepasakė, nepasakė ne atstovo pavardės tik — „su barzda“). „Toks dykunas „su

barzda“ atvaziavęs tarpe lietuvių ir išdrįso pasiūsti 6000 žmonių ant Marso, išniekino S. L. A. ir T. M. D. ir visus pasiuntė ant Marso. Tai matot, mieli broliai ir seseris koks tas atstovas „su barzda“! Sak, tas atstovas „su barzda“ nemažai kenkia ir socialistams, — o man jų teip gaila... Girdėjau, kad tas atstovas „su barzda“ praslinko pro New York'ą ir atsibeldė į Waterbury su savo prakalba. Laukėm! Vykime visus atstovus!“

Toliaus pradėjo kaltinti vietinius lietuvius, kad ant prakalbų (socialistų parengtų) paėmė policijantą. (Bet nepaiškino, delko buvo paimtas tas policijantas — delto, kad tuli ponai ketino neleisti Žagarui kalbėti). Po Tareilos kalbai p. J. Zemantauckas išaiškino, kad tas atstovas „su barzda“, tai, esą, A. Žagaras, apie kurio garbę tą patį pasakė, ką ir Tareila. Peikė viet. lietuvius, kad revoliucijai aukas neskiria pusiau t. y. ne duoda ir Liet. Dem. Partijai, o tik visas aukas siunčia L. Soc. Dem. Partijai. Tuomi užsibaigė „prakalbos“. Viena ypata atsiliespė iš publikos, kad leistų ką nors pasakyti priešais prakalbas, bet nedaleido.

A. Žilinskas.

Naugatuck ir Union, Ct. Spalio 6 d. (š. m.), lietuviškoje svetainėje atsibuvo 3-mėnesinis susirinkimas sąnarių 20 kuopos S. L. A. Tarp kitko buvo klausimas, ką padaryti su susirinkusiais kuopos izde perviršiniais pinigais, kurių skaičius siekia į 50 dol. Ir kadangi susirinkime dalyvavo didesnė pusė (su virš 1/2 susirinkusiųjų) pažangesnių (progresyviškesnių) ypatų, todėl kilo įnešimas pusę (25 dol.) paaukauti reikalams revoliucijos Lietuvoje. Vienok neapsiėjo be triukšmo. Viršininkui kuopos užklausus ar visi sutinka, kuopos izdininkas Andr.

Armonaitis vald šku balsu pasakė, kad revoliucijai pinigų duoti nereikia, bet verčiaus našlaičiams kritusių apginėjų caro sosto Mandzurijoj(sic!). Jam pritarė jo brolis, August., visiems žinomas atžagareivis. Bet kada viršininkas matydama dvi priešingų nuomoni leido per balsavimą (pakėlimu rankų) pasirodė, kad reikalaujančių aukauti buvo 14 ypatų, o priešingų aukavimui tik 7. Tai matydamas viršininkas pasakė, kad jie subalsuoti ir aukos (25 dol.) turi būti išsiųstos. Bet čia pasirodė katė levu: izdininkas A. Arm. perpykęs už jo valios laužymą, karštai pasakė, kad jei jūs norite aukankite iš savo kišeniaus, vienok jis pinigų neduosias. Vietoj aukavimo jis rodijo verčiau pavasarį išsiūsti keletą delegatų (žinoma tokių kaip jis pats) į Ohio, pasivažinėti ant „šviežio oro“, negu duoti revoliucijonieriams, kurie (pridurim nuo savęs) nabagėliui carui baigia sostą griauti... Vienok, kad jau žodis buvo „stojąsis kunu“, todėl Arm. matydamas nieko nepesias, užkirto, kad esą jūs neturite tiesos nubalsuoti, kadangi nepilnas susirinkimas. Tiesa, keletu nebuvo, bet kiekvienas gali patvirtinti, kad kurie nebuvo šiame susirinkime, neateina nė į vieną, kiba tik netikėtai užkliūva. Taigi Arm. laužydamas kuopos nutarimus, ketino atsigabenti savo „parapijonus“ kurie sutikdami su jo nuomone gali netik laužyti S. L. A. konstituciją, bet mažesue puse sąnarių subalsuoti didesnęją... .

Tas pats Arm. jau seniai atsizymėjęs kaimelyje. Pavasarį sutaręs su keleta prielankių ypatų bandė ardyti knygyno organizavimą, vienok tas jam nepavyko. Dabar išgirdęs, kad Rusijos liaudis batiušškai-carui žada užgiedoti „Requiem aeternam“, labai nusiminė ir nors s'abdydamas

aukavimą kovai už žmonijos liuoybę gelbsti caro „nagai-koderžavišką“ sostą. Vienok neilgas caro viešpatavimas; jis grius nuo pagiežos prispaustųjų, o jo tarnai-išgamos kaitis veidą iš gėdos akise kovojusių už laisvę brolių! A.

Konkurentai.

Gustavo Gugitz novelė.
Vertė J. G - u s .

(Pabaiga.)

Nuo to laiko pasiliko apleistas, nieks apie jį nesirupino. broliai zokoninkai visą atydą atkreipė prie naujosios žvaigždės, katra klioštoriai suteikė garbę po visą pasaulę ir tapo nepakėšiuojamu pasipelnymo įrankiu. Plaukė nesuskaitomi pulkai meldžionių, vargonai gaudė, pylėsi šaltiniai skarbo, ruko kodylai, ir šv. Damazas su paguoda ir išdidumu priimdinėjo sau priklausančias pagarbas. Pas šv. Pankartą tuomet buvo šalta ir tuščia; atėdavo tik kartais prasnaust viens kits nuvargęs meldžionis. Nepraslinko metai, kaip šv. Damazas pagarbėjo po visą pasaulį.

Šv. Pankartą tas naturalš-kai kankino. Per ištisą žiemą primėtinėjo žmonėms visokią niekybę, kad net iš gailėsčio nusišėrė dažai. Visą savo inteligenciją įtemdavo, norėdamas išrasti kokį budą išėjimo iš tokio baisaus nuopolio. Raminosi vien mislia, kad iki ateis naujų atlaidų laikas, tik gal ką nors jis išgalvos. Dabar jis vien rodė savo sandraugui didelę panieką.

Teip jį apiplėšti, tai išties buvo barbariškas darbas.

Sksirupino teip-pat elgeta, kadan gi buvo aišku, jogei stubuklinkai išgydytu tapo. Tiesa, tas jam suteikė truputį grašio, bet kas toliaus?... Dirbti jam nesinorėjo... Nusprendė vienok bandyti laimę. Atėjus

pavasariui, persirėdė, apsisuodė, prisitaisė kujokus, ir kai po nepažįstamas nusidavė į stebuklingą vietą, su dejaimais ir meldimais — paprastu budu ir vėl aukos bėrėsi po senovei, nes nieks jo nepažino. Išimaisė į elgetų tarpą ir neblogai jam sekėsi, įgavo daugi smagumą — humorą ir pradėjo priešnekti šv. Damazui, jog taisy atsidekavodama jam už įgytą garbę, privalytų priimti jį po savo globa. Šventasis girdėdamas tokius išmėtinėjimus, užsigrįžo iš apmaudo, nenorėjo tokiam valkatai buti dėkingu; daugi sarmata jam buvo, kada šv. Pankartas išgirdęs tą elgetos kalbą, nusijuokė su panieka.

Vieną dieną po tokiai pašneikai atsitiko, kad išmėtinėtojas apmaudingai prisiartinoprie šv. Pankarto, metė jam grašį ir atsigulė pramigti. Užsidegė šv. Pankartas piktnumu, pažinęs veidmainį elgetą, jo nelaimės surengtoją.

— Na — mįslijo — nematau kitokios išeišios, kaip sekti pavyzdį Damazo... Čia reikia stebuklo... Stebuklas turi but, arba...

Elgeta, kaip drutas, pasirusino prie jo pakoju, ir jis, ne ilgai mąstė, pasviro ir griuvo ant pat elgėtos pilvo, sužeisdamas jam galvą.

Pergązdintas elgeta pakilo ir leidosi bėgti, bet umai krito apalpus. Visi pradėjo šaukti: „Stebuklas! stebuklas!“ Žmonių pulkas apsupo elgetą, iš kurio galvos veržėsi kraujas, pradėjo jį gelbėti, bet tuoj paspažino jį... Mat daugumas pereitais metais čionai atsilankiusių atkeliavo ir dabar į atlaidus. Pradėjo jį todėl nemalonei glostyti kumščiomis ir lazdomis, spiaudyti, špardyti, išmėtinėt rustingai. Paskui paimė jį kamantinėti. Prisipažino, jogei po stebuklingam išgydymui perėituose metuose, norėjęs imtis už darbo, vienog negalėjęs rasti užsiėmimo, ypa-

tingai dėlto, kad per ilgus elgetavimo metus jokio darbo neišmokė; per tai nors su sirdperša, priverstas buvęs veidmainingai elgtis, nuduoti raišą ir melsti almužnos.

O dabar ir teip jau turįs nemažą žaidžą galvoj, kojoj ir sulauzytą šonkaulį. Sujudino ta kalbą klausytojus, apdovanojo da jį, vienok apie stebuklą... kas tai — nieko nekalbėta. Didelio čia daikto išmušti kam koją, ar galvoje skylę... Tai mažmozis... atsitikimas. Mažesnis da buvo stubuklas išgydyti sveiką. Ha! Ha! Pevyzdin — šv. Damazas, tai kas kita! Palikta todėl šv. Pankartą ant žemės...

— Teip, teip... — mįslijo šv. Pankartas dusaudamas: — Atidengimas niekingos veidmainystės nesivadina stebuklu? Dagi ir paguodonę prazudžiau; žiūrėk tu su jais...

Puldamas šv. Pankartas ir užsigavo pusėtinai, kada gi nebuvo iš teip sveiko ir druto aizuolo išdrožtas, kaip šv. Damazas. Budamas teip sužeistu ir visų apleistu, atsikreipė prie Damazo ir sumurmėjo:

— Niekšas niekšą atitinka!...

Po tam užsimislyjās nutilo...

Kas toliaus dėjosi, katras šventasis daugiau stebuklų dirbo, apie tai jau nieko eeni užrašai — kronikos nemini.

Nauji rasztai.

Po mėškino letena. Apysaka iš ukininkų gyvenimo. Parašė V. Stagaras. Shenandoah, Pa. „Darb. Vilties“ spaustuveje. 1906 m. Pysl. 39. Kaina 10.

Apysaka gražiai parodo, atsitikimą, kaip Maskolių valdžia persekiojo lietuvius už lietuviškus raštus ir kalbą. Verta tuos atsitikimus prisiminti, skaitant panašias apysakutes.

Rinkimas vaito. Apysaka iš ukininkų gyvenimo. Parašė

V. Stagaras. Shenandoah, Pa. 1906. Pysl. 24. Kaina 8 c.

Apysaka parodo, kaip žmonės nežiuri į savo išrinktinio gerumą, ir renka tik tą, kas daugiau duoda degtinės. Tai didžiausia votis žmonių savyvaldos.

Vestuvės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa. 1906 m. Pysl. 9. Kaina 3 c.

Šitos visos trys apysakutės originališkai parašytos (ne verstos, ne išguldytos iš svetimų kalbų) ir dėlto skaitytojais jas privalytų skaityti, nes tuo parems tikrai lietuvišką literatūrą, ypač kad jos ir vertos perskaityti.

Paludieniai. Vaizdelis iš piemenėlio gyvenimo. (Lenkiškai) parašė W. Orkan. Lietuviškai išgulde V. Stagaras. Antra laida. Shenandoah, Pa. 1906. 16. Kaina 5 c.

Mikalojus Palksnas ir Perbrangu. Dvi L. Tolstojaus apysakos. Lietuviškai išvertė J. Montvila. Shenandoah, Pa. 1906 m. Pysl. 20. Kaina 5 c.

Juodas perlas. Apysaka Victorien Sardou. Lietuviškai išgulde V. Stagaras. Shenandoah, Pa. 1906 m. Pysl. 51. Kaina 15 c.

(Visos šitos knygelės spaudintos „Darbininkų Vilties“ spaustuveje).

Agitatorius. Socijalisto knygyne N 3. Sutaisė pagal svetimus autorius K. Rutkus. Išleista kaštais lietuvių darbininkų Amerikoje. Philadelphia, Pa. Spauda „Kovos“. 1906 m. Pysl. 31. Kaina 10 c.

Šitoje knygutėje yra daug statistiškų žinių (skaitlinių), parodančių, kad nedaugelio kapitalistų-piniguočių rankose yra visos pramonės šakos ir kaip jų reikalai ginami su pagelba „politikos“, kuri jų pačių rankose, o darbo žmonės visur ir visai skriaudžiami ir spaudžiami. Kiekvienam darbininkui, o ypač agitatoriui (raginančiam susiprasti) reikia turėti šitą knygutę.

Isz visur.

Lapkr. 28d. Japonijoj jurių vilnys išmetė ant kranto miną, užsilikusią nuo karės su Maskolija. Subėgus žmonėms pažiūrėti, mina eksplodavo ir užmušė 10 ypatų, o 56 sužeidė.

Dėlei Amerikos prezidento Boozvelto atsilankymo Panamoje, prancuzų laikraštis „Matien“ rašo, kad prezidentas grįžtas iš Panamos su sunkiu užsidumojimu, nes persitikrines, kad Panamos kanalo kasmimas teip blogai einas, kad vietoje 2 metų kaip buvo tikėtasi, jis nebus iškastas nė per 10 metų. Kad ir amerikiečiai tam reikalui turį milijonus dolerių, geriausias mašinas ir didelę energiją, bet esą neatlikę ikišiol nė 40-tos dalies tų darbų, kokius padarė Prancuzijos inžinieriai. Taigi per 10 metų Amerika, girdi, prigulėsiant nuo Japonijos ant Ramausiaus Oceano, kuris priklauso Japonijai ir gali neįsileist Amerikos laivyno.

Anglijoj buvo susitvėręs muilo trustas arba sindikatas, t. y. visos kompanijos turinčios muilo pabirkus, susivienijo, kad viena su kita nelenktyniautų ir kad vienokias, kokias nori, prekes galėtų laikyti. Tas trustas buvo vertas 60 milijonų dol. Bet prieš jį sujudo ypatingai mažesni muilo pirkliai, o paskui laikraštija ir abelnai visuomenės nuomonė, ir dėlto griuvo pagyvenęs 23 dienas (be abejonės, trustas išpalengvo, nejučioms susiorganizuos ir tada jam nieks nieko nepadarys).

Rugpiučio mėnesį 1905 m. skerdynė Bakuose (Kaukaze), pagal Baku kerosino fabrikantų tarybos statistikos biuro apyskaitą, — pagadino du trečdaliu (2/3) pramonės, per tai liko išimta žibalo (kerosino) nuo 135 mil. iki 145 mil. pudų

maziaus, kiek reikėjo. Skaitant vidutine kaina—20 kapeikų už pudą, matome, kad rugpjūčio mėn. skerdynė padarė nuostolio į 20 mil. rub., neskaitant nuostolio nuo pagadinimo ir sudegimo tos pramonės triobų.

Darbininkų streikų buvo tokios pasekmės: nuo gruodžio 1904 lig rugsėjo 1906 m., tariant per 21 mėnesį, žibalo buvo neišrinkta 154 mil. pudų, tariant nuostolio buvo beveik 28,000,000 rub.

Streikai, kaip žinoma, buvo dėlei neišpildymo reikalingiausių darbininkų reikalų.

Jeigu fabrikantai išpildytų reikalingiausių darbininkų reikalavimus ir kiekvieno už laikymui pridėtų 100 rub., tuomet visų darbininkų buvimo pagerinimui išeitų 2,500,000 rub. metams, tariant už streiko laiką (21 mėn.) fabrikantai išmokėtų darbininkams 4,500,000 rub., taigi neišgauto žibalo kainos. Dabargi darbininkų reikalavimų neišpildymas apsiėjo į 23,500,000 rublių.

Grekų karaliui Jurgiui besilankant Ryme gudrus vagilius išėmė jam iš kišenius auksinę cigarnyčią. Policija areštavo tulą ispaną Vimpren, kurs prisipažino, kad vogęs, norėdams padidinti savo nepaprastų daiktų rinkinį.

Filipinuose Amerikos kariumenė neliauja žudžius tenaitinių žmonių. Gruodžio 6 d. susidurus su pulajanes gimine, liko šios išmušta į 30 ypatų, o kareivių krito tik 4.

Atsakymai.

J. Supailai. Ką gero parašote? Prašome—rašykite! Ypač toki straipsneliai, kaip apie vaikus—darbininkus, kur statistiškos žinios išskiai apšviečia dalyką, labai pageidaujami. — Pratinėtės vienok gerai gramatiškai rašyt.

Aukos.

Revolucijos reikalams.

Jersey City, N. J. P. Vosylius, V. Kačergis po 1 dol.; J. Stanelis, J. Lubinskas, J. Veiverys, J. Draskinis, O. Jasulaitienė, P. Maraziutė, M. Staneliutė, K. Krolikas, J. Bindokas, J. Skučas, J. Vitkauskas, J. Slavickas, S. Slavickas, V. Galinis, J. Skrinska, P. Žvingiliutė, V. Sinkauskiutė A. Rėklis, P. Biskis po 50 c.; S. Jankauckas 30 c.; V. Mieliauckas 20 c.; L. Totoraitis, V. Liutinskas, A. Ambroziejus, J. Grubavicia, O. Matulevičiutė, J. Galinis, M. Renda, L. Jasulaitis, J. Radzevičius, P. Abraitis, P. Lingis, P. Jusaitis, J. Paserpskis, A. Juška, J. Biskis, Liutkevičia, M. Marazas, V. Kraučionas, V. Selečius, V. Gvardaitis, V. Alyta, M. Mckeliunas, M. Bigelis, M. Lubinas, Jurgelionis po 25 c. Smulkių \$1,75. Viso \$20,00

Fishers Island, N. Y.
A. Pelles ir V. Kelmelis \$2,00
So. Boston, Mass.
L. Dukt. D-tė \$5,00
Buvo (žr. „V.L.“ nr.48) \$51,36
Viso labo \$78,36

Kankiniams.

So. Boston, Mass.
L. Dukt. D-tė \$6,00
Buvo (žr. N 49) \$107,02
Viso labo \$113,02

Mainieriai turi buti dekingi.

Jie be užtrukimo turėtų pradėti daugiau darbuotis apie uniją.

Dabar, žiemai prisiartinus ir angliakasyklose visur darbams sparčiai einant, tikimės, kad mainieriai daugiau pasirūpys apie savo uniją, nei rūpinos per visą vasarą, o ypačiai tikimės, kad mūsų žmonės parodys prezidentui Mitcheliui, jog jie iš visokių tautų yra ištikimiausiais.

Kada pavasaryj unija kovojo, idant išlaimėtų kontraktus

su savininkais, tada mūsų žmonės parodė, jog netik yra gatavi klausyti ką prezidentas ir unija liepia, bet teipgi yra gatavi streikuoti ir neit dirbt kada tik reiks.

Skaitlius jų išvažinėjo į kitus miestus, o kiti net į Europą. Beveik visi šitie dabar sugrįžo į kasyklas ir reikia tikėtis, kad jie sujudys uniją ir padidys jos sąnarių skaitlių.

Neseniai laikytoj prakalboj prez. J. Mitchellis kalbėjo apie reikalingumą, kad anie tuksantčiai darbininkų kasmet prišunanti į anglies šalį, laiku įgytų apšvietimą. Cia atsime nam, kokios sunkenybės stojas prieš žmogų naujai pribuvusį nemokantį šios šalies kalbą ir budus. Tai galima pasakyti apie mūsų žmones. Jie čionai pribuvę atranda, kad daug reikia jiems mokintis.

Tie vienok, ką atvažiuoja į anglies kraštą ir čionai kasyklose darbą gauna, viename dalyke naudingiau stovi ne tie, ką fabrikuose darbą randa. Tai yra, jiems siūlosi proga prisirašyti prie mainierių unijos ir tosios didelės organizacijos susirinkimuose patirti daug kas jiems ant didelės naudos išeis.

Unija labai pasirūpina apie šituos darbininkus. Ji nori, kad jie nueitų ant vietinių unijos mitingų ir ten savo kalboj patirs, kas jiems reikalinga žinoti. Už tai geriausias daiktas prisirašyti prie unijos ir nueiti ant mitingų, kuriuos laiko ta unijos šaka. Tokiu budu jis patirs viską. Jeigu kyla jam koki ginčai kasykloje, unijos urėdninkai bus gatavi taikinti, kur taikinti galima. O lygiu laiku, nueidamas ant mitingų, išmoks angliską kalbą daug greičiau, negu neprigulėtų ir tik nuo kokių savo draugų turėtų mokintis.

Prigulėjimas prie unijos išmoks jį pasitikėti ant savęs, o jeigu norės pastoti valstičiu, tai per uniją daug greičiau iš-

moka apie ukėsystės naudą ir pareigas, ne koku nors kitu budu.

Už tai sakom savo tautiečiams, atėjusiems ir ateinančiams į šitą kraštą, kad neužtruktų nė dienos prisirašyme prie mainierių unijos ir pasinaudojime iš visoko, ką toji su teikia.

Naujas abrozas.

Shenandoah'rije susitvėrė draugystė po vardu „Lietuviška Dailos Draugija“, iš angliško vadinama „Lithuanian Art Association“, kuri išleis paveikslą, kokio lietuviai da neturi. Tas abrozas perstatys, kaip Lietuvoje dabartinėje revoliucijoje revoliucionieriai drasko kancelarijoje maskoliškas popieras, išmeta caro paveikslus ir priverčia vaitą (staršiną) sumindzioti caro portratą. Sis paveikslas bus pilnuose koleriuose, ne teip kaip kiti Lietuviški abrozai, kad yra atspausiti tik juodu atramentu. Jis bus gatavas tuojuos po Naujų metų. Jo prekė bus 1 doleris. Bet tokį abrozą išleisti kaštuoja daug pinigų, nes artistui už nupiešimą reikia užmokėti keli šimtai, keli šimtai padarymas klėšų ir keli šimtai kaštuos jo atspaudinimas. Tai-gi reikia didelės kruvos pinigų. Kad palengvinti sau ir kad jūs galėtumėte pigiau nusipirkti tą abrozą, nutarėme, kad prieš jo užbaigimą, kol da jis negatavas, pardavinėsime jį pigiau, t. y. tik po 75 centus. Kad jūs žinotumėte, jog čia nėra jokios apgavystės, parodome koki ištikimi vyrai yra galva tos draugijos, kuri išlais tą abrozą—teip, prezidentu „Lietuviškos Dailos Draugijos“ yra p. P. W. Birštonas, prezidentas „Susiv. L. A.“ žinomas viscj Amerikoje; viceprezidentas yra p. L. M. Kazunas, aptiekorius, T. M. D. izdininkas; sekretosium yra p. Šliakys, „Darb. Vilties“ išleistojas; kasierius yra p. S. J. Mckaitis, žmogus teipgi visiems žinomas. Tai-gi be baimės galite šelpti šį užmanymą. Už 75 centus galite gauti tą abrozą tik iki Naujų Metų 1907, o paskui, kad jau jis bus gatavas, niekas pigiau negaus, kaip už \$1.00. Teip-gi primename, kad dalį pelno paskirsime pašelpai liuosybės jieskotojų Lietuvoje.

Kas nori sušelpti gerą užmanymą, tegul atsiončia tuojuos subskripcią 75 centus ant šio adres:

LITHUANIAN ART ASSOCIATION
P. O. BOX 133, SHENANDOAH, PA.

Lietuviu tauta

senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

Akademiškosios mokyklos Pultuske, įsteigtos 1449 m., funduškai buvo 16-tam šimtmetyje per vyskupus Plocko paskiriami dėl užlaikymo mokytojų. Bet nuo pusės 16-io amž. toji mokykla ėmė pulti žemyn. Kad 1564 m. marai viešpatavo Pultuske, akademikai išsinešino ir nebesugrįžo. Tada Plocko vyskupas Noskovskis, prikalbintas Mozijaus, iš Brunsbergo parkvietė ėion Jezuventus, pirmiau sądorą padaręs su Krokuvos akademija link jos kolonijos Pultuske. Už tai kad Noskovskis prie akademijos buvo įsteigęs Bursą Philizophų arba Bursą Noskovskio, akademija prašalinti savo koloniją. Kur funduškai dingo, ar jie teko Jezuvitams ar grįžo vyskupams, nėra žinios. Pabaigoje 15-to amž. ėion mokėsi garsus Jonas Glogovčyk, o Jokubas Uchanskis, vėliaus Gniezno archivyskupas, savo lešomis užlaikydavo daug biednos jaunuomenės. Pradžioje 17-to amž. ėion mokėsi Mot. Kaz. Sarbievskis, garsus poetas, rašęs lotyniškai (g. 1595 m., mirė 1640 m.). Pas Jezuventus Pultuske mokėsi Stasys Grochovskis, Mozurų poetas (g. 1540, —m. 1612 m.); jo mokytoju buvo garsus perguldytojas Biblijos — Jokubas Wujek.

Jurbarke įsteigė liaud-i mokyklą klebonas Martinas Germanavyčius, „kurs 1557 m. išmėdęs nuo karalienės Bonos pa dauginimą turtų klebonijos, pasamdė mokytoją, ir mokindino sodos vaikus raštą“ (Valanč.).

Kada gi Varnių vyskupystė pirmoje pusėje 16-to amž. turėjo jau 47 bažnyčių, filijų 5, altarijų 7, tai veikiai žmonės nuklimpo į fanatizmą. „XVI-tame amžiuje Žemaičiai, rašo M. Valančiauskas, gan jau dalykuose tikėjimo pramokinti, dideliai buvo dievobaimingi, mylėjo kunigas, kurių labai maž(!) teturėjo, šventomis dienomis vaikščiojo į bažnyčias, nors tos daugiems buvo dideliai tolimos, susibarę, įsirupinę ar kitą kokią vaidą tarp savęs turėdami, neėjo į sudus, nebe prie savo ponų, bet prie artimiausio kunigo, o jo žodžius už balsą dievo skaitydami, tuojau liovėsi kerštauti. Mazne visi buvo geros širdies, bevėlyjo apigaudinti, ne kaip kitus apgauti, vagių su visu nebuvo, paleistuvis ir girtuoklis, didei retai kame teatsitiko, žodžiu sakant, teip elgėsi, kaip pridera katalikams elgtiesi, ir iš tos priežasties, svetimos šalys Žemaičių kunigai kštystę praminė žeme šventa. Atsiplovimas ir atkeliavimas į Žemaičius kalviniškių su liuteriškiais, išnovojo širdyse žmonių tą dievobaimingumą, nes vargdieniai išgirdę vienus kunigus šiaip, kitus kitelp tikėti mokant, nežinodami katrų klausyti, visai paniekino, liovėsi vaikščioti į bažnyčias, dienoje nuo bažnyčios įsakytose nebegavėjo, daugel vietose ukininkai stabmeldžiai tapo, o tikėjimą katalikų teip užmiršo, jogei vyskupas Merkelis Giedraitis antru atvėju į katalikus versti turėjo“.

Motiejus Stryjkovskis gimė Lenkijoje 1547 m. iš šlėktų šeimynos. 1554 m. jis pateko į mokyklą Brzezinuose, kur per 9 metus mokėsi su paslanka. Po tam gavosi į Krokuvos akademią, kur įgyjo — anot Višnievskio — laipsnį bakalauso val-

nų mokslų. Istoriją jis mylėjo nuo pačios jaunystos. Didele pagelba dėl jo buvo šaltiniai — rusiški ir lietuviški metraščiai, randami privatiškuose namuose. Išmoko kalbėti rusiškai ir lietuviškai, ir naudojosi iš visokių rankraščių, apkėliavo pats svarbesnes istoriškas vietas, senas pylis, apžvalgė mušavietes, pylėkalnius, pri-klausinėjo dainoms ir pasakoms žmonių. 1572 m. jis pasidavė po veluku rotmistro M. Guagninio, ir tokiu budu susipažino su Vidzemiū. 1574 m. Krokuvoje jis vėpsojo į atvykstantį Heinrichį Valois, ir veikiai po ano apkuravojimo jis dalyvavo pasiuntinytoje į Turkiją. 1575 m. sugrįžęs iš Caregrado jis vėl skubinosi į Lietuvą dėl baigimo jos istorijos. Jau 1580 m. veikalas buvo užbaigtas, ir Stryjkanskis įgyjęs ant jo privilegiją nuo Stepono Batono, vyko į Karaliaučių spaudos pridaboti, kuri traukėsi iki 1582 m. Po tam jau tur-but Stryjkanskis ilgai nebegyveno. Tai buvo žmogus labai darbštus, nors be didelių gabumų. Jo svarbiausiu veikalu yra: „Ktora przedtym nigdy swiatła nie widziała. Kronika Polska, Litewska, Zmodzka, y wzwstkiey Rusi. . . . Y rozmaite przypadki woienne y domowe, Pruskich, Mazowieckich, Pomorskich, y in-zych krain (Królewiec 1582)“. Tai dėl Lietuvių yra brangintina istorija jų šalies. Stryjkanskis pirmas buvo Lietuvos archaeologas!

Nežiurint į susivienijimą prie Zyg. Augusto visų kampų Lietuvos, ko Lietuvos valdymierai nuo Mindaugo laikų nebuvo iktuolaik sulaukę, šitoji atmaina nieko labo neatnešė, bet tuomi aršiaus buvo atjaučiama: laimė vienybės atėjo, bet per vėlai, idant apsergėti savistovumą ir valnybę tautos. . . .

Jau gadynėje Mindovės Latvija pateko į nagus Vokiečių, ir ta pragaištis susilpnino lietuviškąją valstiją. Apšvietimas tautos butų kitoks buvęs, jeigu butų pamatavęsi ant papėdės visos Lietuv-Latvijos: Lenkai nebutų galėję įsivyrauti teip dručiai! Vokiečių atsibastymas į Padauguvį, kada mūsų tauta nebuvo susiliejęsi į drutą Latvių bei Lietuvių viešpatystę, iškirto Lietuvai baisią blėdį ant visados!

Mindaugas ir jo ainiai stengėsi Latviją priglauti prie Lietuvos, kaip kad Vokiečių zokonui rupėjo įgyti Lietuvą, ar bent nors Žemaitiją. Lietuva su Lenkija susidėjusi parbloškė zokoną Prusuose; dabar atėjo pastaroji diena teip-gi zokonui Vidzemyje. Livonija gavo mirtiną smugį iš kitos pusės. Rods Plettenbergis 1502 m. pas Pleskavą sukovė Rusų spēkas ir patikrino per tatai taiką ant 50 metų, bet laikui bėgant Moskvos valstija suaugo į spēkas per panaikinimą skryčių („udielų“) ir įsteigimą vienybės. Didis Moskvos kniazius Ivanas IV Vosylėvyčius (1533—1584), kuris, atėjęs į pilnns metus, pasisavino titulą caro (1547 m.), išplėtojo platų veiklumą užkariavimų. Jis parmušė Totorių chanatus: Kazaniškį (1552 m.) ir Astrachaniškį (1554 m.); jis atnaujino pretensijas Moskvos prie lietuviškai rusiškųjų žemių.

Dar 1551 m. Zyg. Augustas per paslą P. Ostrovieckį siulė Ivanui suderėjimą trivotinos sątaikos ir sugražino be išpirkimo du senu suiminiu: Mikolą Bulgakovą ir J. Sielechovskį, nes kiti suiminiai kovoje pas Oršą (palei Lopusną) buvo jau išmirę. Bet kad Lietuva Ivanui skupėjo titulo „caro“, jis atsisakė siųsti paslus į Vilnių dėl tarybų sątaikos dėlei. Lietuvos paslai — Polocko vaivada St. Davainius, liet. priedvarinis maršalkas Eust. Valavyčius, ir did. kunigaikštis raštininkas Siemaška — 1553 m. su vargu įsteigė išderėti sudėjimą ginklų

ant 2 metų. Tam gi raku baigianties, vėl 1554 m. atkako Lietuvos paslai į Moskvą dėl derybų, kur caras dabar darė sunkenybes dėl skupėjimo jam titulo ir kam Lenkų karalius pagundęs Totorius vajoti prieš Moskvą, bet galiausiai po ilgų ginčų pristojo ant prailginimo ginklų sudėjimo ant tolesnių 6 metų ant pirmųjų sąlygų. Carui parupo dabar įgyti prieigą prie maių—Juodosios ir Baltosios. Kada gi Totoriai valdė pakraščius Juodmario, o jų spēka buvo per didelė dėl sulamdymo, tai caras atkreipė savo akį pirma į vakarus, kur Livonija dabar neturėjo vidujinės tvermės ir spēkos, kur viena tautyba valdė dvi kitas ir nesirengė imtiesi su naujai sudrutėjusiu neprieteliu. Prieg tam didi Kardininkų mistrai nuo senai stengėsi perviršyti archyviskupus Rygos, kurie buvo neprigulmingais poniais Rygos su apyrube. Reforma Liuterio užplaukė ant Vidžemio. Mistras Fuerstenbergis priėmė naują tikėjimą, ir prasidėjo karė su archyviskupu Vilimu, broliu Prusų kunigaikščio Albrechto. Fuerstenbergis apiplėšė katalikų bažnyčias, išvaikė kunigus, zokoninkus, užėmė klostorių lobius, nupustėjo archyviskupo žemes, ir patį Vilimą apgulė Kukenošės drutvietėje, badu privertė pasiduoti į nevalę. Veltui Zygmantas Augustas, šaukiamas į pagelbą per archyviskupą savo seserėną, stengėsi sutaikinti besiimančias pusės: pasiuntė savo paslą Kasparą Lėckį, bet kryžieiviai užmušė jį kelionėje. Tų priežasčių dėlei artinosi galas Vidžemio zokonui. Užgautas tokiu paniekinimu, Zyg. Aug. turėjo rengtiesi pats į karę. Varšavos seime abiejų tautų 1557 m. gavo pritarimą ant visatino ištraukimo į karę „pospolite rušenje“. Norėjo Švedus sukurstyti ant Esthónijos, bet Švedai nesutikime buvo su Moskvą, kuri Zygmantui Augustui tarpininkaujant velyjo su Lietuva susidėti prieš Totorių išnaikinimą, negu taikintiesi su Švedija. Bet Zyg. Augustas rengėsi į karę prieš Vidžemį, o nenorėjo prasidėti su Totoriais, kuriuos užkabinus į karę įėjimaisytų Turkija. Vasarą karalius išvažiavo iš Vilniaus į tabarą pas Pasvalį. Susirinko kariumenės, drauge su šlėktos ukvatninkais, į 100 000 vyrų. Lenkų vadu buvo Podolijos vaivada, Mikalojus Mieleckis, o Lietuvių — Vilniaus vaivada, Mikalojus Radivilas Rūdis, brolis mirusios karalienės Barboros. Didis mistras, kurs turėjo vos 8.000 raitetelių ir keletą tukstančių pėstininkų iš liaudies, išgirdęs Lietuvius ateinant, persigando ir prašė paslą ciesoriaus Ferdinando, kad patarpininkautų. Nusipakarėnimas mistro, pasiteisinimas už užmušimą Lėckio, kur pikta dėjai jau nubausti tapę, pažadėjimas sugrąžinti bažnyčios užėmimus, persiprašymas ant kelių ir tt., sustabdė Augusto iširėngimą. Butyje paleisto archyviskupo ir jo koadjutoriaus tapo per Radivilą sutarta sądora dėl antpuolių ir dėl apgynimo su Fuerstenbergu ant štokių sąlygų: Magystras, zokonas ir visas Vidžemis bus pavaldiniais Zygmanto Augusto; archyviskupui užgrėbti turtai taps sugrąžinti; kelionės lėšos Zyg. Augustui taps apmokėtos zokonozdo; jeigu Moskvą užkabins ar Lietuvą ar Vidžemį, abi šalys gelbės viena kitai, ir nė viena šalis be kitos neįsileis į sątaiką ar ginklų sudėjimą.

Ivanas Gremusis, kurs per pamušimą Livonijos norėjo Moskvą suartinti su Europa ir tokiu budu įgyti raktą dėl užėmimo lietuviškai rusiškųjų žemių, buvo piktas ant pasekmės Zyg. Augusto ir pasididindimo jo galybės. Todėl projektas karionei su Totoriais tapo tuomsyk atidėtas: nors Kaniovo storasta, kunigaikštis Dimitras Visniovieckis, buvo jau besi-

rengias į tą karionę. Nekantantas iš dalykų susitrukdyto, jaunas vadovas Ukrainos kazokų, su nemaža gauja nukako pas žemutinį Dnieprą ir užėmė ten pustą Chorticos salą ir pasistatė drutvietę. Po tam per atamaną Eskavyčių pasisiulė carui tarnauti ir Totorius uždaryti Krime, kaip pakūštį kletkoje. Carui ant to sutikus, Visniovieckis apskelbė Totoriams karę, jėmė ir sudegino jų drutvietę Islam-Kiermen, o armotas jų atsivežė į savo Sječę ant salos, kur prieš visą chano galybę smurčiai gynėsi per ištisas 24 dienas. Kada sultonas prisiuntė Totoriams pagetbą, susidedančią iš Turkų ir Valachų, Visnioviecki negelbimas Moskvos, o Lietuvoje skaitomas už išėivi, neteko daug savo žmonių, apleido Chorticos salą, ir su nedideliu kazokų skaitliu sugrįžo į Lietuvos valdynes, kur užėmė Čerkasus ir Kaniova. Carui, jeigu gelbės, zadėjo dabar užkariauti lietuviškąją Ukrainą! Bet caras, vengdamas karę su Totoriais ir Lietuva, liepė jam atvykti į Moskvą, kur zadėjo jam duoti Bielevo miestą su valčiais, idant mat turėti gerą kareivį dėl kitokių patarnavimų. Krimochanas pamatė savo nesmagų padėjimą ir siulė carui, už gerą pamokėjimą, kariauti prieš Lietuvą, nors nuo Lietuvos gaudavo algą ir skaitėsi jos talkininku; net savo sunus išsiuntė ant pustyjimų į Podoliją, Volyniją ir Pagirius, iš kur bėgyje 4 savaitių tiejie išsivedė į nevalę 40.000 žmonių. Bet caras pasiuntė Visniovieckį su 5.000 kareivių, drauge su Doniškais kazokais, ant karionės prieš Totorius, o Zygmantui Augustui vėl siulė bendrą susitelkimą prieš pustytojus per paslą Romaną Alfierevą, iš kurio misijos džiaugėsi ypatingai Rusinai, vienval skriaudžiami per Totorius. Zyg. Augustas iš savo pusės, kaip padėką, paleido iš nevalės kniazius M. Obolenskį, J. Šelėpšalskį ir keletą kitų, kurie Lietuvoje buvo nuo paskutinės karės. Visi tikėjo, kad Krimas puls ir galybė Totorių susisaurins. Bet neilgam tos viltys pateko.

Tuomi tarpu caras jieskojo priekabių prie Vidžemio kardininkų, ir štai moskvitėnų didoka kariumenė įsiveržė į šalį ir jau sausyje 1558 m. ugnimi bei kardu naikino tą nelaimingą kraštą. Nuduota priežastimi karės buvo, kam kardininkai neperleido keliauti į Moskvą svetimžemiams daildariams artistams ir kam Fuerstenbergis persekiojās katalikų bažnyčią ir kunigiją, bet ištikrųjų tai buvo pavydėjimas, kam Vidžemis pasidavė Zyg. Augustui, kurs dabar neturėj įrankių dėl karionės. Karalius sušaukė seimą į Krasny Stav dėl gelbėjimo Vidžemio, bet Lenkai mažame skaitliu tepribuvo, neva pikti, kam karalius davėsi carui apgauti vilionėmis į Totorių karę. Lietuvai reikėjo sergeti savus rubežius. Tad nebuvo paglobos dėl Vidžemio! Į dumus virto miestai ir kaimai, kraujas tekėjo sriautais. Fuerstenbergis nemokėjo nė muštis nė numirti su drąsa. Jis pabėgo, sudėjo savo urėdą, vengdamas mirties, kuri vienok jį pavijo... gilumose Maskolijos. Gothardas Kettleris, atstovas Vidžemio magystro, jaunas, išnarus, darbštus, drąsino bajoriją Vidžemio ir mėgino įkvėpti meilę tėvynės į suliuterejusius minykus ricierius. Kad jam prašant, negelbėjo nė ciesorius, nė karaliai Lenkijos, Danijos, Švedijos, jis meldė carą taikos, bet iki kas buvo, Vidžemis — žydinti pirma šalis — pateko į neaprašomą vargą. Visi miestai, apart Rygos, tapo sunaikinti, nebuvo nė vieno kaimo neįgrobto — neprieteliai plėšė viską iki Klaipėdai; vienoje tik Terba-toje paėmė 552 ugnia šaujamų armotų!

Susirinkimai.

Shenandoah, Pa. susirinkimas 15 kuopos T.M.D. bus 16 d. gruodžio, 3 valan. po pietų, svetainėje p. Wilkinsono, kartu pas N. Maid ir E. Lloyd gatvių. Meldžiam susirinkti senus sąnarius užmokėti metinę duoklę ir nauji ateikit prisirašyti. Bus svarstomi ir kiti reikalai. Prezid. A. Audiejaitis.

T. M. D. Pittsburg, Pa. Visi draugai ir naujai norinti prisirašyti, malonėkit atsilankyti. Nes apart rinkimo naujo centrališko prezidento turime ir daugybę kitų reikalų ant apsvarstymo. Atsibus subačioje, 15 d. gruodžio, L. M. D. svetainėje po Nr. 142 Ohio st. Komitetas.

Didelis Balius!

Parengtas Draugystės Lietuvos Sunų, atsibus 31 dieną (Gruodžio (December) 1906 (prieš Naują Metą) Prasidės 7-tą valandą vakaro ir trauksis iki 2 nakties. Salėje Harials (Landmesser's) 180 So. Main st. Wilkes-Barre, Pa. Muzikas bus kopuikiausia. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis, kaip vietinius taip ir iš visos apielinkės pasilinksinti, užbaigiant šiuos senus metus ir sulaukti linksmi naujus. Tikietas 25 c.

KOMITETAS.

Nauju metu Balius!

Surengtas Dr. D. L. K. Vytauto, atsibus 1-mą dieną Sausio 1907 m. Prasidės 2-rą valandą po piet ir trauksis iki 12 nakties, SALĖJE Fr. ZDANAVICZIAUS, Plymouth, Pa. Visus lietuvius ir lietuvaiteis kaip vietinius ir iš apielinkės už kviečiam pasilinksinti. Komitetas Tikietas 25c.

PIRMUTINIS LIETUVIŠKAS SKLODAS. VISOKIŲ GĖRYMŲ.

Vinkelstein & Horvitch,

Wholesalers.

Importavotas puikliausias Vynas, Visoki Likierai, teipogi Alus bonkutėse ir Porteris. Szeimyniškus reikalavimus specializavai atliekame. Pareikalaut galima per laiszką arba Telephoną, o korekcija sa bus atliekama

110 West Market Street, PROVIDENCE SQUARE, SCRANTON, PA.

Lietuvos Ukininkas'.

LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms Išeina du kartu per savaitę iš Vilniaus, Lietuvos. Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto. Lietuvoj metų prekė....\$1.80; Amerikoje.....\$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvyne Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinositė kas ten dedasi dabartiniame revulincijos laike, ir geri pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymė 5 centai M. J. DAMIJONAITIS, 3120 So. Halsted st., Chicago, Ill

Pigus' išpardavimas,

Visokio tavoro, kaip to: torielkų, stiklų, puodų ir visokiu baldų išrengimui stubes, skaitliuje 1846 mažmezių, sidabrinų peilių, šakučių, puikių stiklinių, reikalingų daigtų prie virino, viokių geležinių prietaisų, teipgi visokių palivotų bliudų, pamargintų bliudų, lėliukių ir visokių daigtų dėl švenčių.

Didelis pigumas pijanų, vargonų, prekės \$125.00 iki \$150.00—bus parduoti nuo \$150.00—bus parduoti nuo \$25.00 augščiaus: brangus pijanai bus parduota už \$35.00 augščiaus. Viskas tur but išparduota tuojaus o budinkas taps nugriautas.

W. COOMBS,

25 E. Main Str; Plymouth, Pa.

Amerikoniškas prekikas.

Svietas stebisi iš pastovumo amerikoniškų prekikų, sakoma, nepasisekimas arba nupuolimas prekystės nesu naikius jo, pet pirmas žiugnis prie atsinaujinimo ir energijos ant toliaus prie pasisekimo. Protinas žmogus nupuolui prekystėje jieško priežasčių nupuolimo. Kad galėtų jų švengti ateityje. Tas pats yra ir su sveikata, nupuoles sveikatoje ir nejieškantis priežasčių ir pradzius pasijunta arti grabo. Jieskantieie atranda pagelbą ir pradeda naują gyvenimą. Nereikia duoti sveikatai pertoli nupulti. Kaip tik jausiesi neesant teip sveiku kaip visada, tuojaus vartok Trinerio Amerikon škakį Eliksyrą ar Kartujį Vyną. Parodo didelės gromuliavimo pakėmes ir suteiks tau apetiją ir normalšką miegą. Tavo oraują iščvst's, nervus sustiprios.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą—Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Jon Wasczila,

Pasiuva puikiai drabuzius ant visokių madų, kaip vyrams teip ir moterims siutus. Reikale meldžiame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo. Jonas Vasczila E. 14 st. and Walnut st. BERWICK, PA.

Puikus Salionas — JUOZO SKADO, COYNE, PA (BARBERTOWN). Skanus Alus, puikliausio Arleika, visoki Vynai ir kvepenai Cigrai. Atsilankykit pas savo tautietį.

\$20 VYRU APREDALAS. Didžiausias nuleidimas ant vilnonių rudėninių ir žieminių vyrtėkų apsilvikimų. Idant supszindinti su mūsų kost mleriazku darbu nuleidom mūsų vyrtėkuz apsilvikimus, tinkancius įsų meral, vėliausios mados \$7.98. Mes duodam Jam pasirinkti 3 skyriu: 1) Žilas malszytas 2) Juodas Tibetiskas Ceikis, geras ir sunkus. 3) Salt and Pepper, malszytas Caszmiris neaprokuojamos vertės. Prie kiekvieno apsilvikimo yra žiponas, bruslotas ir kelinės, viena elle knyptikų ir dviem, gerai padaryti tavo meral pagal vėliausią madą, su paprastais kieszentale, su kvartaliniems stulėmė, ir su gražu itallijontezcu iszapabut riavimu. Užganėdina kiekviena Zipnat padaryti padrostose vyrų mlerose nuo 34 iki 44 colų per krutinę. Kelinės nuo 30 iki 42 colų per juosmenį ir iki 35 colų ilg. Je. Didesnės mleros už viraz minėtas kasztuoja \$9.98

Musu didis nuleidimas. Priešuk au sekanczia miera: 1) Kiek colų ap \$1.00 link krutinę per pažastes 2) Aplink vidurius angazczian klubų. 3) Ilgi kelinių kiez-os nuo ekėtimo iki kurpių apca — ir una atlygime Jums per Express C.O.D. su pavėjimui dykal peržiurėti. Jeigu Jums patiks, tai užmokėkit rasztą \$6.98 ir kasztus priau ntinu, jei nepatiks, tai nemokėkit nieko ir sugrązint

Jeigu \$7.98 priuiste Dovanai. isz kaluo, tai mes duosime puikią Vienna Meerscham Pypką su kiekviena elle apsilvikimo

Raszykite tuojaus, pakol szie geri tavorai neiszsisbaigę

Globe Merchandise Company, Dept. 7.7 161 Randolph st. Chicago, Ill.

Asz turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, priraszomam garsaus daktaro, kurio asz teiravausi atilankydamas senąją ezalį. Asz zinau isz patyrimo, kad vaistas padirbtas pagal ezitą receptą yra ezigdien geriausias silpnėms, nerviezkiems ir beveikacziams vyršims. Asz zinau dēlo, kad jis man sugrązino sveikatą po ilgo sirgimo ausilpnėjimu, nerviezku ir abelna nesveikata ir t. t. Asz pirma to lezmėginau specialius ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi zinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta ar kita liga nuo persidėrbimo, jaunystės paklydimų, praeizėnimų ar perdėjimų, kaip nerv'szkumo, nuobėgių, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto gyvumo, stokos amblijos, szmuiknybės, nedrąsumo, skaudėjimo strėnose, abelno neaveikumo ir t. t. kurie raszė man, teipgi lezsigydė, kaip ir asz pats.

Zinodamas, kaip sunku lezsigydyt szioje szatyje, asz užėmianiau pagelbėti kitiems ir kozmam reikalaujancziam tokio vaisto paraszėbiam pas mane, asz paslysi nuoraszą ezito recepto ir reikalingus patarimus užpezcztytame laiszke dykal. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, t'rties ir lėimingas. Asz už savo patarnavimą reikalauju 50 ct. tau pasveikus. Niekuomet asz nereikalauju daugiau už ezitą mažą sumą ir nereikalauju jos kol tu visiezkal nepasitaisyel, idant paskui geriau galėtum branginti mano patarnavimą tau. Asz neeiluncziu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo lezgauti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasz mane neteisingu, tai tiesiog gali mane apekelbti per ezitą laikraeztį.

Raszykite ezigdien, kadaig ezita ziną gal neatikais daugian. Atmintk, kad gausi receptą ir visus patarimus dykal ir tu nereikalauji man ezitai 50 ct kol nepasveikai. Adressa:

C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.

Žemlapis

LIETUVIŠKAI-LATVIŠKO KRAŠTO. Didumas 28x30 coliu. Prekė 75 centai. Gaunamas pas J. J. Paukšį, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

Brangintinas receptas prisiuncziamas dykai silpnėms ir nerviezkiems vyrams.

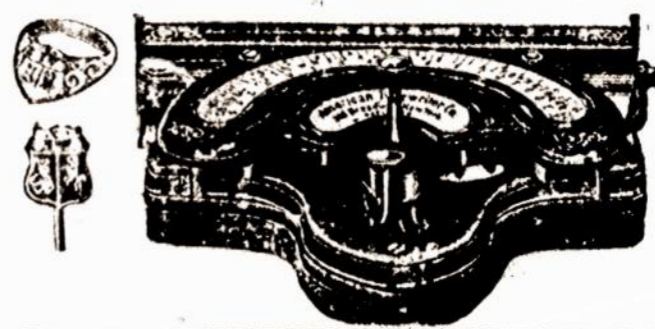
Asz turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, priraszomam garsaus daktaro, kurio asz teiravausi atilankydamas senąją ezalį. Asz zinau isz patyrimo, kad vaistas padirbtas pagal ezitą receptą yra ezigdien geriausias silpnėms, nerviezkiems ir beveikacziams vyršims. Asz zinau dēlo, kad jis man sugrązino sveikatą po ilgo sirgimo ausilpnėjimu, nerviezku ir abelna nesveikata ir t. t. Asz pirma to lezmėginau specialius ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi zinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta ar kita liga nuo persidėrbimo, jaunystės paklydimų, praeizėnimų ar perdėjimų, kaip nerv'szkumo, nuobėgių, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto gyvumo, stokos amblijos, szmuiknybės, nedrąsumo, skaudėjimo strėnose, abelno neaveikumo ir t. t. kurie raszė man, teipgi lezsigydė, kaip ir asz pats.

Zinodamas, kaip sunku lezsigydyt szioje szatyje, asz užėmianiau pagelbėti kitiems ir kozmam reikalaujancziam tokio vaisto paraszėbiam pas mane, asz paslysi nuoraszą ezito recepto ir reikalingus patarimus užpezcztytame laiszke dykal. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, t'rties ir lėimingas. Asz už savo patarnavimą reikalauju 50 ct. tau pasveikus. Niekuomet asz nereikalauju daugiau už ezitą mažą sumą ir nereikalauju jos kol tu visiezkal nepasitaisyel, idant paskui geriau galėtum branginti mano patarnavimą tau. Asz neeiluncziu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo lezgauti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasz mane neteisingu, tai tiesiog gali mane apekelbti per ezitą laikraeztį.

Raszykite ezigdien, kadaig ezita ziną gal neatikais daugian. Atmintk, kad gausi receptą ir visus patarimus dykal ir tu nereikalauji man ezitai 50 ct kol nepasveikai. Adressa:

C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.

NAUJAS ISZRADIMAS.

Szitas ZIEDAS ir SPILKA i nektalizą yra padaryti isz geriausio aukso, ir su lietuviszkais paveikais: Zyrzvaiklo, Szvento Kazimiero ir Did. Lietuvos Kunigalkezczio Vytauto, tinkami neezioti kozmam vyrui. Toki zieda, kur niekas negalėtų padarytė už \$50, asz parduodu už \$7.00, o spilką už \$2.00. Kozmias ordertuojantis ziedą turi su siura popierutuke pamlernoti piršto storumą ir popierutuk atilqeti drange su orderiu, o asz zinodiu kokio didumo z'edą nusiqeti. AMERICAN drukavojama maszinukė yra reikalinga kiekvienam žmogui; su ja galima drukuti be jokio mokelo greitai ir graziai, teip pat kaip su maszinuko už \$100. American drukavojama maszinukė yra geriausia, vleir parduoda po \$10.0, o asz parduosiu už \$8.00. Parduodu graziusiu popieru dėl raезymo gomatių tėvyne Lietuva su visokiems a ska tymale ir dainoms, t'oz'na už 25 ct., 5 tuzinai už \$1.00, tukstantis az \$7.00. Užtaikau puikiausią ir naujausio lezdarbio pruezskų aruonikų kurtų Amerikoje niekur negalima gauti! Pas mane galima gauti visokių tavorų, koktų tik kas nori, p t g l a u kaip itur. Lalkrodėlių, lenclugėlių, kompasų, kolezikų, spilkų britvų, muzikalizskų instrumentų, monų knyga, vleikių istoriezskų knyga ir ma'daknygiai, okių tik nori. Kas norėtų apturėti katalogą tegul prielunczia už 4 ct. marķę ir teisingą adresą, o apturės didolį katalogą dyka i.

KLEMENS WILKEVICH. 112 GRAND st. BROOKLYN, N. Y.